

AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

ÇAY FABRİKASI ÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ
YETERLİLİĞİ

YÜKSEK LİSANSTEZİ

Suna AKÇAN

OCAK 2020

TRABZON

AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

ÇAY FABRİKASI ÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ
YETERLİLİĞİ

Suna AKÇAN

Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde

"YÜKSEK LİSANS "

Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 06/02/2020

Tezin Savunma Tarihi: 25/02/2020

Tez Danışmanı: Dr.Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR

Trabzon 2020

T.C.

AVRASYA ÜNİVERSİTESİ

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürlüğü

KABUL VE ONAY

Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı yüksek lisans programı çerçevesinde ve Dr.Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR danışmanlığında yüksek lisans öğrencisi Suna AKÇAN tarafından hazırlanan “Çay Fabrikası Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Yeterliliği ” başlıklı bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulunun 07/02/2020 gün ve 03 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından yapılan sınavda Yüksek Lisans olarak kabul edilmiştir.

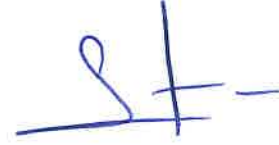
Dr.Öğr. Üyesi Osman YILDIZLAR

ÜYE

Prof. Dr. Mehmet TÜFEKÇİ

JÜRİ BAŞKANI

Dr.Öğr. Üyesi Seda FANDAKLI

ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mehmet TÜFEKÇİ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Çalışmam boyunca her türlü yardım ve fedakârlığı sağlayan, bilgi, deneyim, güler yüz ve samimiyeti ile çalışmama ışık tutan Sayın Tez Danışmanım Dr.Öğr.Üyesi Osman YILDIZLAR'a, Avrasya Üniversitesi'nin değerli hocalarına ve saygıdeğer jüri üyelerine, çay fabrikası çalışanlarına teşekkür ederim.

Bu çalışmaya başladığım günden beri, beni sürekli teşvik ederek destekleyen ve benden maddi, manevi hiçbir desteğini esirgemeyen eşim Burak AKÇAN'a teşekkür ederim.

TEZ BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Çay Fabrikası Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Yeterliliği” başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Dr,Öğr.Üyesi Osman YILDIZLAR ‘ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri/örnekleri kendim topladığımı, deneyleri/analizleri ilgili laboratuvarlarda yaptığımı/yaptırdığımı, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

30/01/2020

Suna AKÇAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

KABUL VE ONAY	I
ÖNSÖZ.....	II
TEZ BEYANNAMESİ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	VI
TABLolar DİZİNİ.....	X
ÖZET	XIII
ABSTRACT	XIV
1.GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. İş Sağlığı Güvenliği Eğitimlerinin Önemi.....	3
2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri Konusunda Tarafların Sorumluluğu.....	4
2.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde Devletin Sorumluluğu	4
2.2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde İşverenin Sorumluluğu	5
2.2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde İşçinin Sorumluluğu	6
2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Uygulanması.....	6
2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Türleri.....	7
2.4.1. Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri.....	7
2.4.2. İşe Giriş Oryantasyon Eğitimleri.....	9
2.4.3. İş Başı (Toolbox) Eğitimleri.....	10
2.4.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Video Eğitimleri	11
2.4.5. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Tiyatro Eğitimleri	11

2.4.6. Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Saha Konuşmaları.....	12
2.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Değerlendirilmesi.....	12
2.6. Tez Konusu ile İlgili Yapılmış Çalışmalar	13
3. GEREÇ VE YÖNTEMLER	14
3.1. Araştırmanın Yöntemi	14
3.2. Araştırmanın Örneklemi	14
3.3. Veri Toplama Araçları.....	14
3.4. Araştırmanın Varsayımları	14
4. BULGULAR	16
5. TARTIŞMA.....	25
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	56
7. KAYNAKÇA	58
ÖZGEÇMİŞ.....	59
EKLER	60

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1.Çay fabrikası çalışanlarının cinsiyet dağılımı	25
Şekil 2.Çay fabrikası çalışanlarının eğitim düzeyi dağılımı.....	25
Şekil 3.Çay fabrikası çalışanlarının yaş dağılımı	26
Şekil 4.Çay fabrikası çalışanlarının çalıştığı birim dağılımı	26
Şekil 5.Çay fabrikası çalışanlarının çalışma süresi dağılımı	27
Şekil 6.Çay fabrikası çalışanlarının sağlık sorunu dağılımı	27
Şekil 7.Çay fabrikası çalışanlarının iş güvenliği uzmanını tanıma durumu dağılımı.....	28
Şekil 8.Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanıma durumu dağılımı	28
Şekil 9.Çay fabrikası çalışanlarının 6331 " iş sağlığı ve güvenliği " kanunu hakkında sahip olunan bilgi durumu dağılımı	29
Şekil 10.Erkek çalışanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi durumu	30
Şekil 11.Kadın çalışanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi durumu	30
Şekil 12.Çay fabrikası çalışanlarının eğitim düzeyi ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı.....	31
Şekil 13.Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanıyanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı	32
Şekil 14.Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanımayanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı	32

Şekil 15.Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanıyanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı	33
Şekil 16.Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanımayanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı	34
Şekil 17.Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı	35
Şekil 18.Erkek çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı	35
Şekil 19.Kadın çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı	36
Şekil 20.Eğitim düzeyi ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı	37
Şekil 21.İş güvenliği uzmanını tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı.....	38
Şekil 22.İş güvenliği uzmanını tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı.....	38
Şekil 23.İş yeri hekimini tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı.....	39
Şekil 24.İş yeri hekimini tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı.....	39
Şekil 25. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu.....	40
Şekil 26.Erkek çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki.....	41

Şekil 27.Kadın çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki	41
Şekil 28.İş güvenliği uzmanını tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki.....	42
Şekil 29.İş güvenliği uzmanını tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki.....	43
Şekil 30.İş yeri hekimini tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki.....	44
Şekil 31.İş yeri hekimini tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki.....	44
Şekil 32.İşyerindeki iş güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterliliği	45
Şekil 33.İş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu	45
Şekil 34.Uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu.....	46
Şekil 35.Çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet	47
Şekil 36.İş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi.....	47
Şekil 37.İş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi.....	48
Şekil 38.İşyerindeki cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu	48
Şekil 39.Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu	49
Şekil 40.Çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları	50

Şekil 41. Çalışanların meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu	50
Şekil 42.İşe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması.....	51
Şekil 43.İş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları bilme durumları	51
Şekil 44.Çalışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları	52
Şekil 45.Kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme.....	53
Şekil 46.İşyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme	53

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 4.1. Çay fabrikası çalışanlarının sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı	16
Tablo 4. 2. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu.....	17
Tablo 4.3. Cinsiyet ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu arasındaki ilişki	17
Tablo 4. 4. Eğitim düzeyi ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki.....	17
Tablo 4. 5. İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki	18
Tablo 4. 6. İş yeri hekimini tanıma durumu ile 6331 iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki	18
Tablo 4.7. İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu	18
Tablo 4. 8. Cinsiyet ile " İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki.....	18
Tablo 4. 9. Eğitim düzeyi ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki	19
Tablo 4. 10. İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki	19
Tablo 4. 11. İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki	19
Tablo 4.12. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu	20
Tablo 4 .13.Cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu	20

Tablo 4.14.İş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu	20
Tablo 4. 15.İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu	20
Tablo 4.16.İşyerindeki iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterliliği.....	21
Tablo 4.17.İş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu	21
Tablo 4.18.Uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu	21
Tablo 4.19.Çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet durumu.....	21
Tablo 4.20.İş güvenliği uzmanının iş sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi durumu	22
Tablo 4.21.İş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi	22
Tablo 4.22.İşyerindeki cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu	22
Tablo 4.23.Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu.....	22
Tablo 4.24.Çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları.....	23
Tablo 4.25.Meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu	23
Tablo 4.26.İşe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması durumu	23
Tablo 4.27.İşyerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları bilme durumları	23
Tablo 4.28.Çalışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları	24

Tablo 4.29.Kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme durumları.....	24
Tablo 4.30.İşyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme durumları	24
Tablo 4.31.Sorulara Ait Ortalamalar	54

ÖZET

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili geçmişten günümüze birçok çalışma yapılmıştır. Sanayinin gelişmesi ile çalışma ortam koşulları değişmiş ve iş yerlerinde olumsuz çalışma koşulları sonucunda iş kazaların ve meslek hastalıklarında önemli miktarda artış olmuştur. Yaşanan bu iş kazaları ve meslek hastalıkları çalışanlardaki iş sağlığı ve güvenliği farkındalığının oluşmasını önemli hale getirmiştir. İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı kazandırarak çalışma ortamında güvenlik kültürünün oluşturulmasında önemli bir uygulama basamağı olmuştur.

Bu çalışmada, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin önemi göz önünde bulundurularak çalışanların iş sağlığı ve güvenliği farkındalığına etkisi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri, Güvenlik

ABSTRACT

Occupational health and safety is related to the need to work from the past to the present. With the development of the industry, the working environment has changed and a negative increase in the number of occupational accidents and occupational diseases has occurred. This occupational accident and occupational diseases have made it important for employees to be aware of occupational health and safety. Occupational health and safety trainings require an important application step in order to create a work safety and security culture by providing employees with occupational health and safety awareness.

In this study, considering the importance of occupational health and safety trainings, the effect of employees on occupational health and safety awareness was examined.

Keywords: Occupational Health And Safety, Occupational Health And Safety Trainings, Security

1. GİRİŞ

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) ile ilgili geçmişten günümüze birçok çalışma yapılmakla birlikte, bu kavram sanayileşmenin artmasıyla daha önemli hale gelmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği sadece işçi ve işveren açısından bireysel olarak değerlendirilen bir konu olmayıp işletmelerdeki tüm faaliyetlerle doğrudan ilişkilidir. Bu kapsamda işletmelerde İş Sağlığı ve Güvenliğinin yapılması için, tüm birimlerdeki tehlikelerin kaynağında kontrol altına alınması, riskleri en az seviyeye indirecek şekilde çalışma sistemlerinin oluşturulmasının yanında yönetimin ve çalışanların bu konuyu benimsemesi ve bir davranış haline getirmesi en önemli unsurdur.

Hızlı ve kontrolsüz sanayileşme ve üretimin giderek yoğunlaşması çok sayıda iş kazaları ve meslek hastalıklarının oluşması ile çevresel sorunların önemli derecede artmasını beraberinde getirmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili Avrupa Birliği (AB) mevzuatı doğrultusunda çıkarılan 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, çeşitli yönetmelikler ve yapılan denetimlere rağmen her yıl çok sayıda iş kazası, binlerce ölüm ve meslek hastalıklarına yakalanma ile büyük maddi kayıplar meydana gelmektedir. İş kazalarının nedenlerine inildiğinde ise, İş kazalarına % 99 insan faktörünün neden olduğu görülmektedir. Bu nedenle işletmelerde iş kazalarını önlemek için insan faktörü etkisine odaklanmalı, işletmelerde İş Sağlığı ve Güvenliğini bir kültür haline dönüştürecek faaliyetler yapılmalıdır.

Sürekli olarak gelişen ve değişen üretim yöntemlerine bağlı olarak ortaya çıkan iş güvenliği risklerine karşı iş güvenliği farkındalığı oluşturulmasında en etkili faaliyetlerden biri eğitimidir. İşletmelerde verilen İSG eğitimleri etkin bir şekilde verilirse çalışanlar işletmedeki tehlike ve riskler karşısında davranış farkındalığı kazanır. Çalışanlara verilen İSG eğitimleri ile çalışanlar güvenli davranış sergileme konusunda bilinçlendirilerek, işletmedeki risk ve tehlikeler hakkında fikir paylaşımının olduğu bir çalışma ortamı yani güvenlik kültürü oluşturulabilir.

Araştırmanın önemi, iş görenlerin çalışma ortamlarında çeşitli risklerle karşı karşıya kalmalarından kaynaklanmaktadır. Çünkü iş görenler iş kazaları ve meslek hastalıkları gibi risklerle karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu risklerin önlenmesi en azından minimize edilmesi amacıyla işyerlerinde çok çeşitli sağlık ve güvenlik önlemleri alınmaktadır. Bu önlemlerin etkinliğini belirleyen önemli bir faktör de iş görenlerin bu konudaki bilgi ve tutumlarıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği eğitiminin yararlarının ortaya çıkması için işgörenlerin eğitimler konusunda bilinçli olması ve eğitimin önemine inanması gerekmektedir. İşgörenlerin, işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimleri konusundaki bilinç düzeyleri yeterli düzeyde olursa, işgörenler, meydana gelebilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçebilmektedir. Ayrıca işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi alan işgörenlerin eğitimin önemini görerek, eğitim konusunda daha bilinçli olduğu bu yüzden tüm işgörenlerin işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi almasının gerektiği söylenebilir.

Araştırmanın kapsamını, iş kazaları ve meslek hastalıklarından en çok etkilenen sektörlerden olan çay fabrikası çalışanları oluşturmaktadır.

Araştırmanın amacı Çay Fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yeterliliğinin incelenmesidir.

2. GENEL BİLGİLER

İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin amacı, çalışanlara sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak, iş kazası ve meslek hastalıklarını minimum seviyeye indirmek, çalışanları yaptıkları işle ilgili oluşabilecek tehlikeli durumları ve bu durumlara karşı iş sağlığı ve güvenliği bilinci oluşturarak doğru davranış göstermelerini sağlamaktır[1].

İş sağlığı ve güvenliği eğitimi ile çalışanların kendi hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirilerek, eğitimde aldıkları bu bilgileri davranışa dönüştürmelerinin sağlanması hedeflenmektedir. Çünkü alışanların alışkanlıklarını değiştirerek iş sağlığı ve güvenliği yönünden doğru davranış modelleri kazanmalarının en etkili yolu eğitimidir. İSG eğitimi bu amaçlar doğrultusunda planlanıp çalışanlara etkin bir Şekilde verildiğinde hem çalışanlar hem de işverenler için maddi ve manevi kazanımlar elde edilecektir [1].

2.1. İş Sağlığı Güvenliği Eğitimlerinin nemi

Sanayileşme hızla artması ile birlikte tarım sektöründen endüstri sektörüne işçi istihdamı büyük oranda artmıştır. Sanayideki alışma ortamındaki olumsuz çalışma koşulları sonucunda iş kazaları ve meslek hastalıklarının sayısında artış olmuştur. Bundan dolayı, iş sağlığı ve güvenliği konusu büyük önemli hale gelmiştir[2]. Çalışanların alışma ortamlarındaki tehlike ve risklerden korunması amacıyla iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimi tabi tutulması, tüm dünyada kabul gören önleyici bir yaklaşım türüdür. İş kazalarına ve meslek hastalıklarına neden olan faktörün insanların güvensiz davranışlarından kaynaklanmasından dolayı çalışanların işe başlamadan önce İSG eğitimi alması çok önemli bir konudur. İşe başlayan çalışanlara uzman kişiler tarafından işe başlamadan önce ve işin devamı süresince belirli aralıklarla İSG eğitimi verilmesi çalışanların olası tehlikeler hakkında farkındalık kazanmasına ve çalışırken güvenli davranmasını sağlayacağından olası iş kazasına uğrama ihtimalini azaltacaktır [3].

İş sağlığı ve güvenliğinin en önemli hedefi çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı sağlamaktır. İSG'nin hedeflerine ulaşmanın yollarından biri çalışanların ve işverenlerin ortak çalışması ile eğitime gereken önemi vermeleridir. Eğitim, alışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı sağlamak ve çalışanlarda işyerlerindeki tehlike ve risklere karşı güvenli davranışlar göstermesini sağlamada en önemli araçlardan biridir.

Ayrıca çalışanlarda iş güvenliği farkındalığının sağlanmasında, güvenlik kültürünün oluşturulmasında ve İSG ile ilgili tüm faaliyetlerin işyerlerinde uygulanmasında eğitim oldukça büyük bir role sahiptir [4].

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile çalışma motivasyonu artabilir, işletmelerde güvenlik kültürünün oluşturulabilir ve en önemlisi iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı ve bilinci oluşturularak iş kazalarının ve meslek hastalıklarının azaltılmasında fark edilebilir sonuçlar elde edilebilir. Çalışma hayatına farklı bir yer edinen İSG eğitimleri ile çalışanlarda davranışsal güvenlik algısının oluşturulması dünya ve Türkiye’de çalışma yaşamında büyük fayda sağlayacaktır [5]. Bu eğitimlerin ancak işçilere doğru ve etkili bir şekilde verildiği takdirde İSG ile ilgili pozitif sonuçlara ulaşılabileceği göz ardı edilmemelidir.

2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri Konusunda Tarafların Sorumluluğu

Türkiye’de ve dünyada iş kazaları ve meslek hastalıkları çok önemli bir toplumsal sorundur. Sosyal Sigortalar Kurumu kaza istatistiklerine göre, Türkiye’de 2014 yılında yapılan 221.366 adet iş kazası bildiriminin, 1626 adedi ölümlü, 1421 adedi ise sürekli iş görmemezlik ile (vücutta %10 un üzerinde işlev kaybı) sonuçlanmıştır[6]. Yine SSK istatistiklerine göre, 2015 yılında Türkiye’de 241.547 adet iş kazası bildirimini yapıldığı, 1252 adet kazanın ölümlü sonuçlandığı ve 510 kişinin de meslek hastalığına yakalandığı açıklanmıştır. İstatistiklerden anlaşıldığı üzere çalışanlara, işverenlere ve devlete iş kazalarının ve meslek hastalıklarının manevi ve maddi zararı oldukça fazladır.

İş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin uygulanması, sosyal özellikteki iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinden en önemlisidir. Çalışma hayatında İSG eğitimlerinin etkin, planlı ve uzman kişiler tarafından verilmesi, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği farkındalığını arttırarak iş yerlerinde kendilerini tehlikeye atmayacak güvenli davranışlarda bulunmalarını engelleyecektir. Bu eğitimlerin iş yerlerinde doğru bir şekilde uygulanması konusunda devlete, işverenlere ve çalışanlara bir takım görevler düşmektedir.

2.2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde Devletin Sorumluluğu

İş sağlığı ve güvenliği hakkında devlete düşen sorumluluk bu konu hakkında yasa çıkarma, denetim yapma ve yaptırım uygulamadır. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuatın çıkarılması ile ilgili birçok bakanlığa görev ve sorumluluk verilmiştir.

Fakat İSG ile ilgili mevzuatın çıkarılması, yürütülmesi ve denetim yapılması gibi görevlerin büyük çoğunluğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca (ÇSGB) yürütülmektedir. Çalışma hayatında işverenin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir takım önlemleri alması ve İSG ile ilgili tüm çalışmaları işyerlerinde uygulaması için birçok yasa, yönetmelik ve tebliğler çıkartılmıştır [7]. İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ile ilgili devlet 4857 sayılı İş Kanunu'nun 77. Maddesinde işvereni sorumlu taraf olarak belirtmiş ve İSG eğitiminin usul ve esaslarının ÇSGB'nin çıkartacağı yönetmeliklere göre uygulanacağını belirtmiştir [8]. Bu kapsamda eğitimlerin uygulanması ve eğitim konuları hakkında yön gösterici olan ÇSGB tarafından Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yayınlanmıştır.

2.2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde İşverenin Sorumluluğu

Çıkarılan kanun ve yönetmelikler işverene çalışanlara iş yerlerindeki tehlikeler ve genel iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitim verme yükümlülüğünü getirmiştir. 4857 sayılı İş Kanununun 77. maddesinde "İşverenler işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar. İşverenin eğitim ile ilgili sorumlulukları ile ilgili sorumluluğu belirtilmiştir [8].

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayınlanan yönetmeliğin 5. maddesinde ise işverene, Eğitim programların hazırlanması ve uygulanması, Eğitimler için uygun yer, araç ve gereçlerin temin edilmesi, Çalışanların bu programlara katılmasının sağlanması, Eğitim sonunda katılanlar için katılım belgesi düzenlenmesi konusunda sorumluluk yüklemiştir.

Aynı yönetmelikte, işverenin eğitim verme yükümlülüğü iş sözleşmesi ile kendine bağlı tüm çalışanlardır. İlgili yönetmelikte, işverenin geçici iş ilişkisi ile çalıştırdığı işçilere karşı eğitim yükümlülüğü olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda işyerlerine alınan çırak ve stajyerlere de işverenin eğitim verme yükümlülüğü vardır[4].

Asıl işveren –alt işveren ilişkisinin olduğu işyerlerinde ise alt işverenin kendisine bağlı işçilerine eğitim verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Yönetmelikte asıl işverenin alt işveren çalışanlarına eğitim verme gibi bir ibaresi geçmemekte fakat asıl işverenin alt işverenle birlikte alt işverenin işçilerine eğitim verilmesinden sorumlu olduğu belirtilmiştir. Yani asıl işverenin alt işveren işçilerine doğrudan eğitim vermek gibi bir yükümlülüğü bulunmamakta ama alt işverenin kendi işçilerine eğitim verme görevini yerine getirip getirmediğini takip etme sorumluluğu bulunmaktadır [4].

2.2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinde İşçinin Sorumluluğu

Çalışanların korunması ve onlara sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamayı amaçlayan iş sağlığı ve güvenliğinin uygulanmasında çalışanların da sorumlulukları vardır. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5. Maddesine göre, çalışanlar iş yerlerinde düzenlenen iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılmak ve bu konudaki kurallara uymakla sorumludur. Ayrıca 4857 sayılı iş kanununun 25/II-(h) bendinde belirtilen “İşçinin yapmakla yükümlü olduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmama” yani iş güvenliği eğitimlerine katılmamakta ısrar etmesi üzerine iş sözleşmesi haklı nedenle fesih edilebilir [9].

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili birçok kanun ve yönetmelik çıkarılması elbette ki iş kazalarının ve meslek hastalıklarının azaltılması konusunda katkı sağlar. Fakat iş kazalarının nedenlerinin çoğunluğu insan kaynaklı olduğundan, iş sağlığı ve güvenliğinin amaçlarını gerçekleştirmek, tüm çalışanların üzerine düşen görevi yaparak iş yerindeki eğitimlere katılarak farkındalık kazanması ve güvenli davranış bilinci kazanmasına bağlıdır.

2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Uygulanması

İş sağlığı ve güvenliği çalışmaları kapsamında iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin uygulanması için çalışanların ihtiyaçları belirlenerek bir eğitim planı hazırlanmalıdır. Eğitim programları, iş yerinde faaliyet gösterilen alan ile ilgili riskler ve tehlikeler, eğitim verilecek personellerin nitelikleri dikkate alınarak oluşturulmalıdır. Bu planlara yapılan risk analizleri, acil durum planları ve faaliyet gösterilen alanla ilgili öngörülen kontrol önlemleri dâhil edilmelidir.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin planlanmasında çalışanların algı düzeyleri değerlendirilmeli ve buna göre eğitim yöntemi seçilmelidir.

Eğitimler verildikten sonra çalışanların ne eğitimi aldığı kayıt altına alınmalıdır. Eğitim ihtiyacı belirlenirken, çalışanların eğitim kayıtlarına bakılarak eksik kaldığı eğitimler göz önüne alınmalıdır. Ayrıca çalışanlarla birebir görüşerek ya da anket çalışması yapılarak bilgi eksikliği olduklarını düşündükleri konular öğrenilerek, iş güvenliği uzmanının saha denetimlerinde çalışanlarda gördüğü eksiklikler değerlendirilerek eğitim ihtiyaç listesi hazırlanmalıdır. Eğitim planını hazırlarken çalışanların taleplerini de göz önünde bulundurmak çalışanların eğitimlere daha istekli katılmalarını ve böylece daha verimli bir eğitim gerçekleşmesini sağlayacaktır [4].

Eğitim ihtiyacı listesi ve eğitim yöntemleri verildikten sonra bu eğitimlerin düzenli bir şekilde verilmesi ve takibinin yapılması için eğitim programları oluşturulmalıdır[4]. Eğitim programlarında eğitimler yıl içinde belirli periyotlara ayrılmalı eğitimin verileceği tarih, eğitim yeri, eğitim türü eğitim planı içine yazılmalıdır. Eğitim planlarının takibi düzenli aralıklarla yapılmalıdır. Belirtilen tarihte yapılmayan eğitimler için eğitim planı revize edilmelidir.

2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Türleri

İş sağlığı ve güvenliği bilincinin oluşturulmasında iş yerlerinde çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi kadar bu eğitimlerin nasıl ve ne kadar etkili bir şekilde verildiği de önemli bir konudur. İş sağlığı ve güvenliği konusunda uygulanabilecek birçok eğitim yöntemi vardır. Bunlar, Temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, İşe giriş oryantasyon eğitimleri, İş başı eğitimleri, İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili video eğitimleri, İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tiyatro eğitimleri, Proje yönetimi tarafından verilen saha konuşmaları olarak sıralanabilir.

2.4.1. Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri

Temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, çalışanlara Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin Ek1'inde belirtilen genel, sağlık ve teknik konulardaki verilmesi zorunlu eğitimlerdir [10].Bu eğitimin uygulanması ilgili yönetmeliğe göre yapılmaktadır. Yönetmelikte belirtilen eğitim konuları şu şekilde belirtilmiştir;

a) Genel konular,

- Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,

- Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
- İşyeri temizliği ve düzeni,
- İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar,

b) Sağlık konuları,

- Meslek hastalıklarının sebepleri,
- Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması,
- Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri,
- İlk yardım
- Tütün ürünlerinin zararları ve pasif etkilenim

c) Teknik konular,

- Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri,
- Elle kaldırma ve taşıma,
- Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma,
- İş ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- Ekranlı araçlarla çalışma,
- Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri,
- İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması,
- Güvenlik ve sağlık işaretleri,
- Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü,
- Tahliye ve kurtarma

d) Diğer konular,

Çalışanın yaptığı işe özgü yüksekte çalışma, kapalı ortamda çalışma, radyasyon riskinin bulunduğu ortamlarda çalışma, kaynakla çalışma, özel risk taşıyan ekipman ile çalışma, kanserojen maddelerin yol açtığı olası sağlık riskleri ve benzeri

Bu eğitimin verilme süresi aynı yönetmelikte çok tehlikeli sınıf iş yerleri için 16 saat, tehlikeli iş yerleri için 12 saat, az tehlikeli iş yerleri için 8 saat olarak çalışanların işe girişlerinde ve işin devamı süresinde belirli aralıklarla verilmesi gerektiği belirtilmiştir[11]. Bu eğitim konuları iş yerlerinde ilgili konuda uzman kişi tarafından verilmelidir. İş güvenliği konuları iş güvenliği uzmanları, sağlık ile ilgili konular iş yeri hekimleri tarafından verilmelidir. Eğitim sonunda sınav yapılarak eğitimin etkinliği değerlendirilmelidir.

2.4.2. İşe Giriş Oryantasyon Eğitimleri

İşe giriş oryantasyon eğitimleri, çalışanların işe başlamadan önce çalışacakları işyerine özgü genel İSG konularında ve iş yeri ile ilgili uyulması gereken genel kurallar hakkında bilgilendirildikleri eğitimlerdir. Bu eğitim şu konuları içermektedir;

a) Genel Bilgilendirme

İSG Yönetiminin bir sistem olarak ele alınıp bu sistemin en küçük elemanına dahi yapılacak müdahalenin sistemin tümünü etkileyebileceği çalışanlara açıklanır. Çalışacakları işyerindeki faaliyetlerden kaynaklanan risklerin neler olabileceği çalışanlara aktarılır. Çalışanlara; saha sınırları, çevredeki ulaşım yolları, yerleşim yerleri, vb. alanların nerelerde bulunduğu açıklanır.

b) İSG Mevzuatı ve İlgili Mevzuat,

Çalışanlara ilgili İSG mevzuatı anlatılır, uyulması gerektiği açıklanır ve uyulması istenir. Çalıştıkları iş yerindeki İSG riskleri ve bu risklerin kontrol altına alınması için kullanacakları önlemler çalışanlara anlatılır.

c) Acil Durum Planı,

Çalışanlar, herhangi bir sorun çıktığında uyulması gereken acil durum planı hakkında bilgilendirilirler.

Bununla ilgili olarak tüm saha personeline Acil Durum Planının sunumu yapılır, plan kapsamındaki olayların meydana gelmesi durumunda ne yapmaları gerektiği, sorumluluk ve görev dağılımı plan ve akım şemalarındaki sorumluluklar ve kademeleri açık bir şekilde anlatılır.

d) İş Sağlığı ve Güvenliği Riskleri,

Çalışanlar İş Sağlığı ve Güvenliği riskleri ve bu riskleri kaynağında yok etmek için kullanılacak kontrol yöntemleri ile ilgili bilgilendirilirler. Yanlış yöntem uygulanmasının ve personel hatalarının en aza indirilmesi için alınması gereken önlemler açıklanır. İşe giriş oryantasyon eğitiminin işe başlamadan önce tüm çalışanlara verilmesi çok önemlidir. Çünkü çalışanlara çalışacakları işyeri hakkında genel bilgileri, sorumluluklarını ve acil bir durum olduğunda nasıl davranması gerektiği ve kimle iletişime geçmesi gerektiği konularında bilinçlendirilerek iş yerlerinde oluşabilecek birçok maddi ve manevi zarar önlenir.

2.4.3. İş Başı (Toolbox) Eğitimleri

İş başı eğitimleri, işin yapıldığı yerde çalışanlara her gün işe başlamadan önce formen, mühendis tarafından genellikle ayaküstü verilen, yapılan işin riskleri ve tehlikelerini içeren eğitim konularının, çalışanların fikrini alarak ve katılımının sağlanarak yapıldığı eğitimlerdir. Bu eğitimlerin amacı diğer eğitimlerdeki gibi güvenli çalışma ortamı sağlamaktır. Bu eğitimlerin başlıca özellikleri şu şekilde sıralanabilir [12].

- İş başı eğitimleri ile temel İSG ve işe giriş oryantasyon eğitimini alan çalışanlar, öğrendikleri bilgileri çalıştıkları iş yerinde uygulanması gerektiği bilinci verilir.
- Özellikle işe yeni başlayan çalışanlar için yapacakları işle ilgili tehlikelerin önceden çalışma alanında gösterilerek dikkat edilmesi gereken durumlar bu eğitim ile etkili bir şekilde anlatılır.
- Bu eğitimler kısa ve anlamlı mesajlar vermesinden dolayı, çalışanlar sıkılmadan ve çok vakit kaybı olmadan etkili şekilde verilir.
- Çalışma alanında bu eğitimler yapıldığı için eğitimde ön görülen tehlikeler haricinde çalışanlarında fikri alınarak başka tehlikelerin olup olmadığı çalışanlarla birlikte düşünülür. Bu tehlikelere çalışanlarla birlikte uygun çözüm bulunur.
- İş başı eğitimlerinin her gün işe başlamadan önce yapılması, çalışanlara tehlikelerin sürekli hatırlatılmasını ve akılda kalmasını sağlayarak iş yerinde güvenlik kültürünün oluşmasına etki eder.

İş başı eğitimleri, iş yerindeki risk analizlerinin çalışanları sıkmadan her gün bir bölümünün çalışanlara görsel ve işitsel olarak anlatılması, kısa toplantılar olması, iş gücü kaybını engellemesi ve çalışanlarda güvenlik farkındalığı oluşturması nedeniyle iş sağlığı ve güvenliğine çok büyük katkı sağlayan önemli eğitimlerdir. Ayrıca bu eğitimleri çalışanlara mühendis ya da formenlerinin vermesi çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliğinin yaptıkları işin bir parçası olarak görmesini sağlar.

2.4.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Video Eğitimleri

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili video eğitimleri, çalışanlara çalıştıkları işlerdeki riskler ve tehlikeler ve bunlar için alınacak kontrol önlemleri ile ilgili konulardan her ay bir ya da iki tane çalışanların tümüne verilen eğitimleridir. Video eğitimleri görsel nitelikli eğitimler olduğundan dolayı çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı bırakma etkisi fazladır. Yangın, ilk yardım, yüksekte çalışma, elektrikli ekipmanlarla çalışma vb. konularda verilen video eğitimleri ile çalışanlar doğru çalışma ve müdahale yöntemlerini uygulamalarını görerek öğrenebilmektedirler. Ayrıca daha önce yaşanmış iş kazaları ile ilgili çalışanlara verilen video eğitimleri, çalışanlarda kendi çalışma koşullarını gözlerinde canlandırarak aynı kazaları yaşamamaları için güvenlik farkındalığı oluşmasını sağlar.

2.4.5. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Tiyatro Eğitimleri

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tiyatrolar, çalışanların tehlikeli çalışma koşullarında güvenli davranış sergilemesi, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını hatırlaması, iş kazalarının nedenlerinin açığa çıkarılmasını amaçlayan çalışanlara interaktif iletişim ile kendi çalışma koşullarındaki tehlikelerin trajikomik özellikte olarak yansıtıldığı eğitimlerdir. Tiyatro oyunlarında farklı iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temalar çalışanlara yansıtılır. Tiyatro oyunları hazırlanırken çalışanların çalıştıkları işle ilgili oluşabilecek iş kazaları göze alınır.

Çalışanlar ile oyuncular arasında iletişim sağlanarak zaman zaman çalışanlarında oyunun içine dâhil edilerek çalışanların hem eğlenmesini hem de iş güvenliği bilincinin kazandırılması sağlanır.

İnsan unsurunun olduğu her çalışmada her türlü önleme rağmen ve tüm eğitimlere rağmen iş kazası yaşanması ihtimali söz konusudur[12].İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili farklı çalışmalar yapmak çalışanlarda etki bırakarak iş sağlığı ve güvenliğinin güncel tutulmasını sağlar.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tiyatrolar çalışanları bilinçlendirme konusunda etkili olan farklı çalışmalardır. Fakat iş yerlerinde İSG ile ilgili tiyatro oyunlarının yapılması işverenlere çok maliyetli olmaktadır. Bu yüzden bu tiyatrolar iş yerlerinde çok yaygın yapılan bir çalışma değildir. İş sağlığı güvenliği konusunda çalışanlara farkındalık yaratmak için tiyatro oyunlarının devlet tarafından desteklenmesi çalışma hayatına oldukça faydalı olacaktır.

2.4.6. Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Saha Konuşmaları

İş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği bilincinin oluşturulmasında yönetimin destek vermesi çok önemlidir. Bir iş yerinde yönetici desteği olmazsa güvenlik kültürü oluşturulması beklenemez. Yönetici iş sağlığı ve güvenliğini işinin bir parçası görmeli ve iş sağlığı ve güvenliğine verdiği önemi çalışanlarına yansıtmalıdır. Çalışanlar İSG konusunda yönetimin desteğini gördüklerinde iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarına daha istekli katılırlar.

Yöneticilerin iş yerlerinde güvenlik kültürü oluşturulmasını sağlayacak en önemli görevlerden biri de saha gezileri ve bu çalışmalarda verdikleri eğitimlerdir. Yöneticiler çalışma programlarına belirli aralıklarla sadece iş sağlığı ve güvenliğini değerlendireceği saha gezintileri koymalıdır. Bu gezintilerde çalışanları olası riskler konusunda bilgi vererek onları güvenli çalışma konusunda bilinçlendirmelidir. Ayrıca yöneticiler bu gezilerde güvenli çalıştığını gözlemlenen bir çalışanına ödül vererek hem çalışanı onurlandırır hem de diğer çalışanları güvenli çalışmaya teşvik eder. Yöneticilerin İSG ile ilgili saha konuşmalarına ayırdığı vakti zaman kaybı olarak düşünmemelidir çünkü bu çalışmalar iş yerinde İSG farkındalığı oluşturarak maddi ve manevi kazanç sağlar.

2.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Değerlendirilmesi

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verildikten sonra eğitim verilen kişilerin eğitimi etkin bir şekilde anladıklarını ölçmek için çalışanlara ölçme değerlendirme yapılmalıdır. Eğitim sonunda çalışanlara uygulanan ölçme değerlendirme sonucuna göre çalışanlara tekrar eğitim görüp görmemesine karar verilir[4].

Çalışanlar ölçme değerlendirme sonucunda başarılı çıkıp öğrendikleri bilgileri davranışlarına aktarmadığı izlenirse çalışana tekrar eğitim verilmelidir.

Çünkü iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde önemli olan çalışanların bu eğitimde öğrendiklerini davranışlarına yansıtmalarıdır.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15. Maddesine göre, çalışanlara verilen eğitim sonunda eğitim belgesi hazırlanmalı ve bu belge çalışanların özlük dosyasında saklanmalıdır. Yönetmeliğe göre, eğitim belgesinde eğitime katılan kişinin adı, soyadı, görev unvanı, eğitimin konusu, süresi, eğitimi verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve eğitimin tarihi yer almalıdır. Yani çalışanlara eğitim programına göre verilen tüm eğitimlerin belgelendirilmesi ve çalışanların özlük dosyalarında saklanması işverenin sorumluluğudur.

2.6. Tez Konusu ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Çalışmanın hazırlanmasında literatür araştırması yapılmış olup yayınlanmış tez ve makaleler incelenmiştir. Yapılan çalışmada çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yeterliliği ile ilgili daha önce yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamıştır. Ancak 2016 yılında Alper Tunga ÖZGÜLER, Kürşat KAYA, Buğra KAĞIZMANLI, Mehmet ALTUĞ tarafından yazılmış olan mühendislik fakültesi öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yeterliliği adlı makale çalışması bulunmuştur.

3. GEREÇ VE YÖNTEMLER

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Kategorik değişkenler frekans ve yüzde değerleri (n(%)) ile verilmiş olup, karşılaştırmalarında Pearson ki-kare ve Fisher-Freeman-Halton testleri kullanılmıştır. İstatistiksel analizler IBM SPSS Statistics 22.0 programında yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $\alpha = 0,05$ alınmıştır.

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemini 2019 yılında Rize' de bulunan bir çay fabrikasında çalışan toplam 200 katılımcı oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama amacıyla katılımcılara cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş, çalıştığı birim, sağlık sorunlarının olup olmadığı, iş sağlığı uzmanlarını tanıyıp tanımadıkları, iş yeri hekimlerini tanıyıp tanımadıkları sorularını içeren 8 ve iş sağlığı güvenliği eğitimi yeterliliğini sınavan beşli likert yapıdaki 18 sorudan oluşan toplam 26 soruluk anket katılımcılara uygulanmıştır.

3.4. Araştırmanın Varsayımları

H0: İş sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H1: İş sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma eğitim düzeyi değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H2: İş sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H3: İş sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma iş yerimi hekimini tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H4: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediği cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H5: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediği eğitim düzeyi değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H6:İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediği iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H7:İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediği iş yeri hekimini tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H8:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H9:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

H10:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme iş yerini hekimini tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez.

4. BULGULAR

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Çay fabrikası çalışanlarının sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı

	N
Cinsiyet	Erkek 133
	Kadın 67
Eğitim Düzeyi	İlkokul 22
	Ortaokul 24
	Lise ve dengi 81
	Yüksekokul/Üniversite 73
	Diğer
Yaş	18-25 7
	26-30 31
	31-35 45
	36-40 35
	41-45 45
	46-50 35
	51+ 2
Çalıştığı Birim	Kantar 9
	Soldurma 24
	Kıvırma 20
	Fermantasyon 16
	Fırın 17
	Tasnif 25
	Depolama 7
	Çay alım yerleri 47
Diğer 35	
Çalışma Süresi	0-6 ay 50
	6 ay- 1 yıl 10
	1-3 yıl 23
	3-6 yıl 50
	6-10 yıl 13
	10+ yıl 54
Sağlık Sorunu	Evet 18
	Hayır 181
İş Sağlığı Güvenliği Uzmanını Tanıma Durumu	Evet 92
	Hayır 108
İş Yeri Hekimini Tanıma Durumu	Evet 53
	Hayır 147

N:Kişi sayısı.

6331 sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu hakkında sahip olunan bilgi durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
6331” İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu	N	4	32	47	81	36

N:Kişi sayısı.

Cinsiyet ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Cinsiyet ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu arasındaki ilişki

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
Cinsiyet	Erkek N	4	25	43	46	15
	Kadın N	-	7	4	35	21

N:Kişi sayısı.

Eğitim düzeyi ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4.4. Eğitim düzeyi ile 6331sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki.

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
Eğitim Düzeyi	İlkokul N	-	7	4	8	3
	Ortaokul N	2	4	11	7	-
	Lise ve dengi N	-	10	23	35	13
	Yüksekokul/ Üniversite N	2	11	9	31	20

N:Kişi sayısı.

İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile 6331sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5. İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki.

	Kesinlikle Evet		Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır	
İş Sağlığı Güvenliği Uzmanını Tanıma	Evet	N	1	9	7	46	29
	Hayır	N	3	23	40	35	7

N:Kişi sayısı.

İş yeri hekimini tanıma durumu ile 6331sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. İş yeri hekimini tanıma durumu ile 6331 iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma arasındaki ilişki.

	Kesinlikle Evet		Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır	
İşyeri Hekimini Tanıma	Evet	N	-	7	4	28	14
	Hayır	N	4	25	43	53	22

N:Kişi sayısı.

İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.7'de verilmiştir.

Tablo 4.7. İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu

	Kesinlikle Evet		Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	-		12	18	89	81

N:Kişi sayısı.

Cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8. Cinsiyet ile " İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki.

	Kesinlikle Evet		Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır	
Cinsiyet	Erkek	N	-	11	15	58	49
	Kadın	N	-	1	3	26	37

N:Kişi sayısı.

Eğitim d¼zeyi ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. Eğitim d¼zeyi ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme durumu arasındaki ilişki.

			Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
Eğitim D¼zeyi	İlkokul	N	-	4	3	8	7
	Ortaokul	N	-	2	5	4	13
	Lise ve dengi	N	-	3	6	47	25
	Y¼ksekokul /Üniversite	N	-	4,1	4	30	36

N:Kişi sayısı.

İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10. İş sağlığı uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki.

			Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
İş Sağlığı G¼venliđi Uzmanını Tanıma	Evet	N	-	1	5	38	48
	Hayır	N	-	11	13	51	33

N:Kişi sayısı.

İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki ile ilgili bilgiler Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11. İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve g¼venliđinin iş hayatını etkileme arasındaki ilişki.

			Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
İşyeri Hekimini Tanıma	Evet	N	-	1	3	18	31
	Hayır	N	-	11	15	71	50

N:Kişi sayısı.

İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	16	22	14	102	46

N:Kişi sayısı.

Cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.13’ te verilmiştir.

Tablo 4.13. Cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
Cinsiyet	Erkek N	15	19	12	62	25
	Kadın N	2	4	1	40	20

N:Kişi sayısı.

İş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.14’ te verilmiştir.

Tablo 4.14. İş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
İş Sağlığı Güvenliği Uzmanını Tanıma	Evet N	2	8	-	56	26
	Hayır N	15	15	13	46	20

N:Kişi sayısı.

İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.15’te verilmiştir.

Tablo 4.15. İş yeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu

		Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
İşyeri Hekimini Tanıma	Evet N	-	5	-	30	18
	Hayır N	17	18	13	72	27

N:Kişi sayısı.

İşyerindeki iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterliliği ile ilgili bilgiler Tablo 4.16’da verilmiştir.

Tablo 4.16. İşyerindeki iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterliliği

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	-	36	24	86	54

N:Kişi sayısı.

İş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.17. İş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	16	66	19	62	37

N:Kişi sayısı.

Uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18. Uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	14	33	26	95	32

N:Kişi sayısı.

Çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.19’da verilmiştir.

Tablo 4.19. Çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	6	10	19	124	40

N:Kişi sayısı.

İş güvenliği uzmanının iş sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.20’ de verilmiştir.

Tablo 4.20. İş güvenliği uzmanının iş sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	17	25	31	93	34

N:Kişi sayısı.

İş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi ile ilgili bilgiler Tablo 4.21’de verilmiştir.

Tablo 4.21. İş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	-	11	11	95	83

N:Kişi sayısı.

İşyerindeki cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.22’ de verilmiştir.

Tablo 4.22. İşyerindeki cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	1	40	25	101	35

N:Kişi sayısı.

Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.23’te verilmiştir.

Tablo 4.23. Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	13	71	23	67	26

N:Kişi sayısı.

Çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları ile ilgili bilgiler Tablo 4.24’te verilmiştir.

Tablo 4.24. Çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	17	32	28	88	35

N:Kişi sayısı.

Meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.25’ te verilmiştir.

Tablo 4.25. Meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	4	18	31	98	49

N:Kişi sayısı.

İşe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması durumu ile ilgili bilgiler Tablo 4.26’da verilmiştir.

Tablo 4.26. İşe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması durumu

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	6	10	15	75	94

N:Kişi sayısı.

İşyerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları bilme durumları ile ilgili bilgiler Tablo 4.27’ de verilmiştir.

Tablo 4.27. İşyerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları bilme durumları

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	30	37	26	82	25

N:Kişi sayısı.

Çalışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları ile ilgili bilgiler Tablo 4.28’de verilmiştir.

Tablo 4.28. Çalışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	23	45	25	88	19

N:Kişi sayısı.

Kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme durumları ile ilgili bilgiler Tablo 4.29’da verilmiştir.

Tablo 4.29. Kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme durumları

	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	5	49	31	96	19

N:Kişi sayısı.

İşyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme durumları ile ilgili bilgiler Tablo 30’ da verilmiştir.

Tablo 4.30. İşyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme durumları

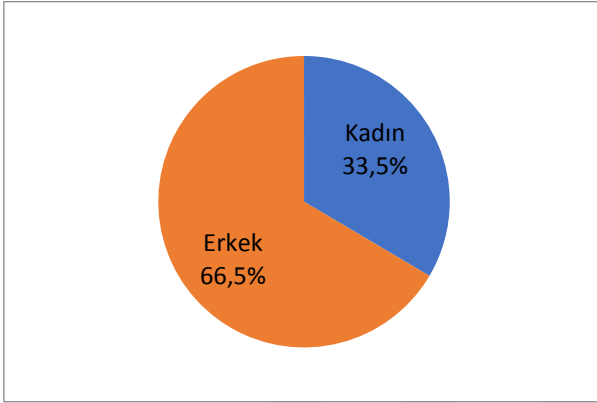
	Kesinlikle Evet	Evet	Fikrim Yok	Hayır	Kesinlikle Hayır
N	7	58	24	92	19

N:Kişi sayısı.

5. TARTIŞMA

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların erkek kadın dağılımı;

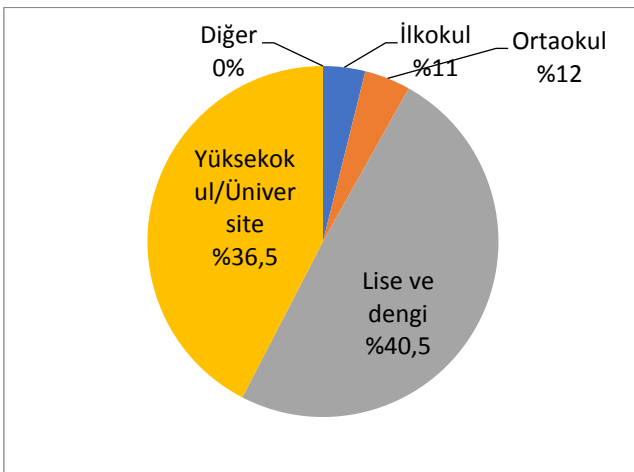
Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının %66,5 erkek çalışanlar %33,5 ‘ini kadın çalışanlar oluşturmaktadır.(Şekil 1)

Şekil 1. Çay fabrikası çalışanlarının cinsiyet dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların eğitim düzeyi dağılımı;

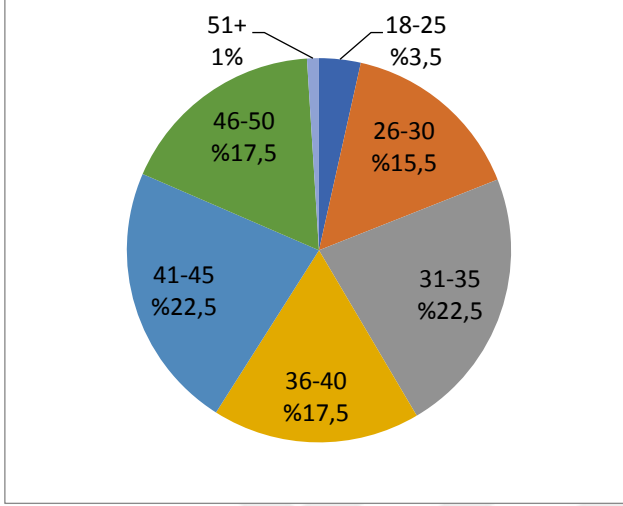
Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının %36,5’i Yüksekokul/Üniversite, %40,5’lise ve dengi, %12’si ortaokul, %11’i ilkokul eğitim düzeyine sahiptir.(Şekil 2)

Şekil 2. Çay fabrikası çalışanlarının eğitim düzeyi dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların yaş dağılımı;

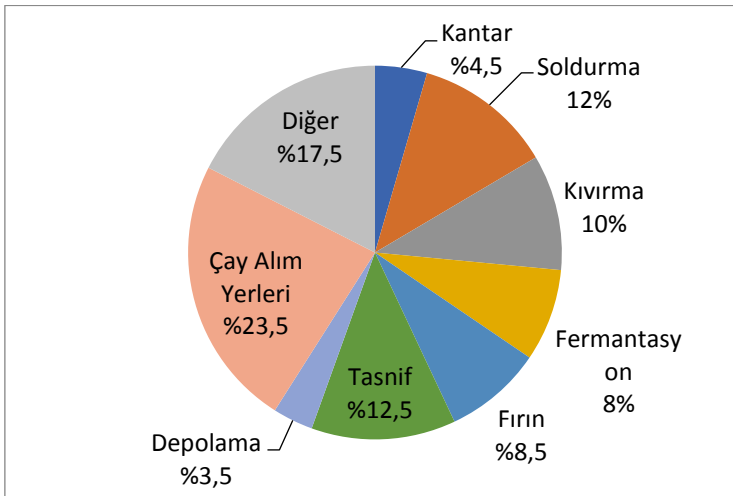
Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının yaş bakımından bakıldığında %1’i 51+, %17,5’u 46-50, %22,5’i 41-45, %17,5’i 36-40, %22,5’i 31-35, %15,5’i 26-30, %3,5’i 18-25 yaş çalışanlardan oluşmaktadır.(Şekil 3)

Şekil 3. Çay fabrikası çalışanlarının yaş dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların çalıştığı birim dağılımı;

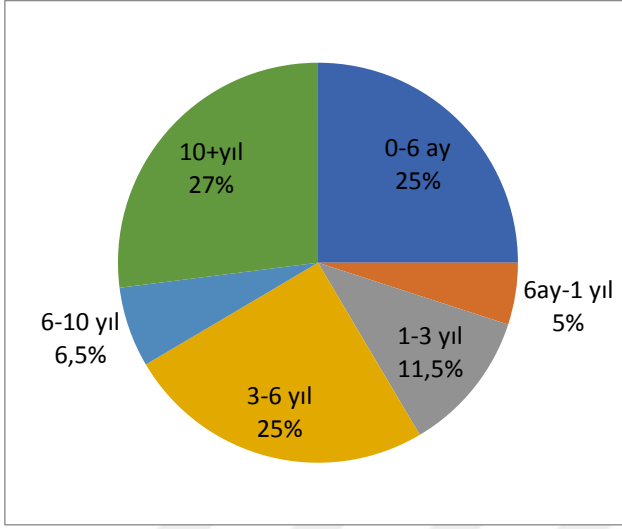
Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının çalıştığı birim bakımından bakıldığında %23,5’i çay alım yerleri, %3,5’i depolama, %12,5’i tasnif, %8,5’i fırın, %8’i fermantasyon, %10’u kıvrırma, %12’si soldurma, %4,5’i kantar, %17,5’i diğer bölümlerde çalışanlardan oluşmaktadır.(Şekil 4)

Şekil 4. Çay fabrikası çalışanlarının çalıştığı birim dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların çalışma süresi dağılımı;

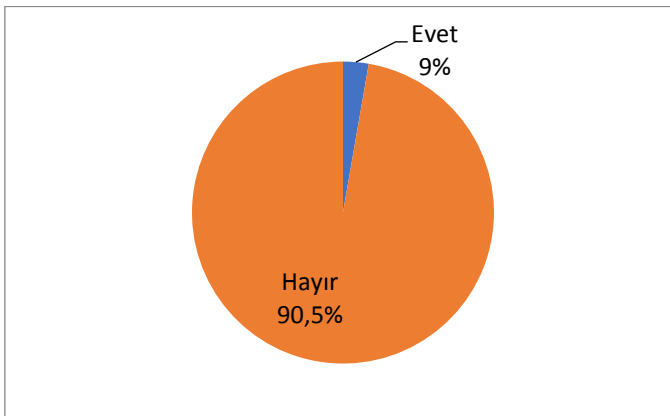
Tablo 4.1’de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının %27’si 10yıl ve üzeri,%25’i 0-6 ay,%5’i 6ay-1 yıl, %11,5’i 1-3 yıl,%25’i 3-6 yıl,%6,5’i 6-10 yıl süredir çalışanlardan oluşmaktadır.(Şekil 5)

Şekil 5. Çay fabrikası çalışanlarının çalışma süresi dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların sağlık sorunu dağılımı;

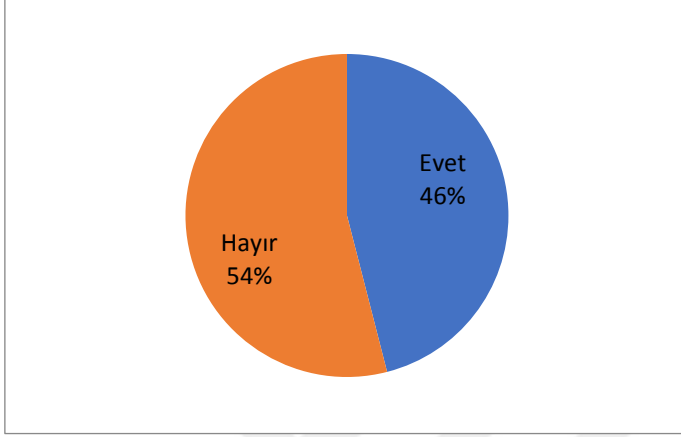
Tablo 4.1’ de görüldüğü gibi çay fabrikası çalışanlarının %9’u sağlık sorunu yaşayanlar,%90,5’i sağlık sorunu yaşamayanlardan oluşmaktadır.(Şekil 6)

Şekil 6. Çay fabrikası çalışanlarının sağlık sorunu dağılımı

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanını tanıma durumu dağılımı;

Tablo 4.1’ de görüldüğü gibi Araştırmaya katılan katılımcıların %46’sı iş güvenliği uzmanını tanırken %54’ü iş güvenliği uzmanını tanımadığını belirtmiştir.(Şekil 7)

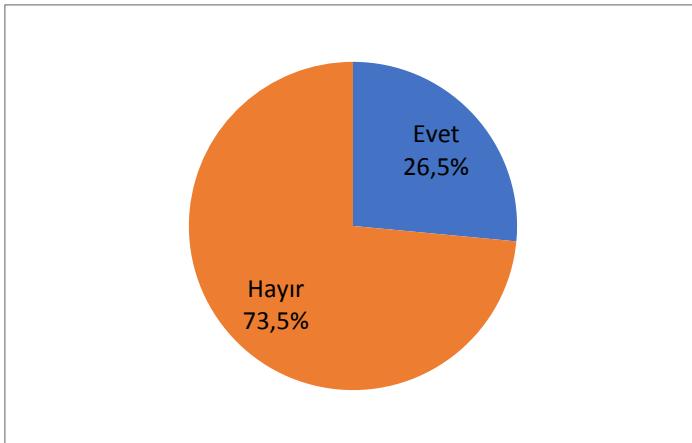

Şekil 7. Çay fabrikası çalışanlarının iş güvenliği uzmanını tanıma durumu dağılımı

Yapılan araştırmada iş güvenliği uzmanı fabrikanın tam zamanlı uzmanı olmakla birlikte aynı zamanda fabrikanın teknik biriminde de çalışmaktadır. Çalışma sahalarının çok fazla olması nedeniyle iş güvenliği uzmanı tüm sahalara ulaşamamaktadır.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyeri hekimini tanıma durumu dağılımı;

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların %26,5’i işyeri hekimini tanırken %73,5’i işyeri hekimini tanımadığını belirtmiştir.(Şekil 8)

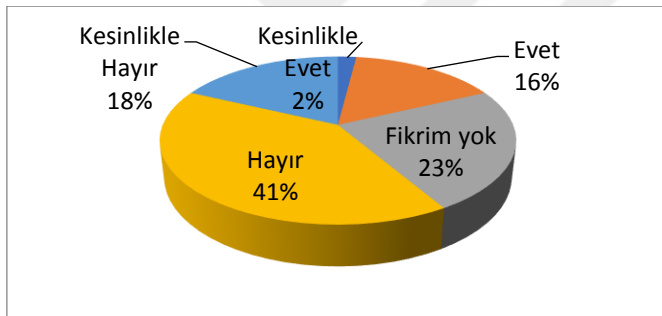

Şekil 8. Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanıma durumu dağılımı

İş yeri hekimi dışarıdan hizmet satın alma yoluyla Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminden (OSGB) kısmi süreli olarak temin edilmektedir. Ayın belli günlerinde fabrikaya gelen iş yeri hekimi o esnada fabrikada kimler varsa onlarla iletişim kurmuştur. Ayrıca fabrika birimlerinin de ayrı olması nedeniyle iş yeri hekimi her sahaya ulaşamamıştır.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı;

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu incelendiğinde katılımcıların %18’i kesinlikle hayır, %41’i hayır ve %23’ü ise fikrim yok cevabını vermiştir. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgim var diyen katılımcıları oranı %16, kesinlikle bilgim var diyen katılımcıların oranı ise %2’dir. (Şekil 9)

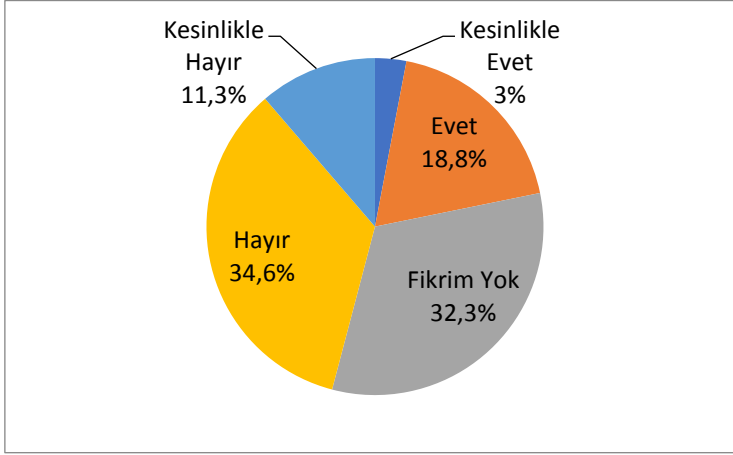
Şekil 9. Çay fabrikası çalışanlarının 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında sahip olunan bilgi durumu dağılımı

Bu tablo kanunun çalışanlar tarafından yeterince bilinmediğini ortaya koymaktadır.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında sahip olunan bilgi düzeyleri bakımından farklılık göstermektedir.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %9, evet %40, fikrim yok %17, hayır %23, kesinlikle hayır %9 olduğu belirtilmektedir.

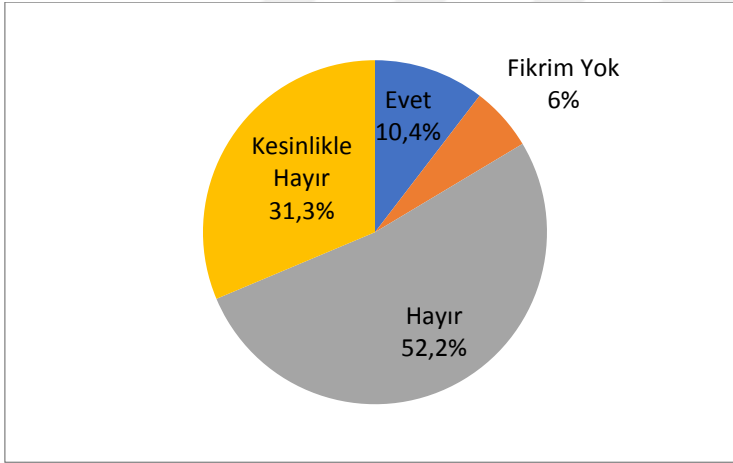
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların cinsiyet ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı;

Tablo 4.3’de görüldüğü gibi Erkek çalışanların %45,9’unun kanun hakkında bilgisi yokken %21,8’inin kanun hakkında bilgisi vardır.(Şekil 10)

Şekil 10. Erkek çalışanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi durumu

Tablo 4.3’de görüldüğü gibi kadın çalışanların %83,5’inin kanun hakkında bilgisi yokken %10,4’ünün kanun hakkında bilgisi vardır.(Şekil 11)

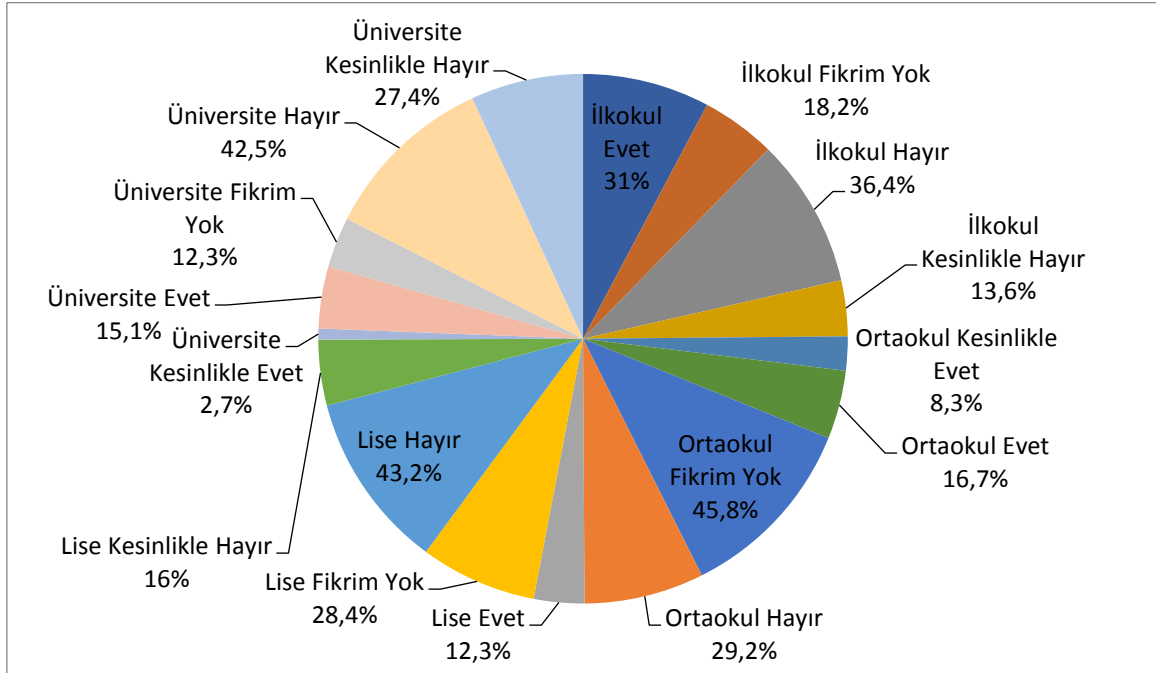

Şekil 11. Kadın çalışanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi durumu

“H₀: İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile cinsiyet bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.(p<0,001)**Bu sonuca göre,H₀ hipotezi kabul edilmiştir.**

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların eğitim düzeyi ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı;

Tablo 4.4'te görüldüğü gibi İş sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna katılımcılardan ilkokul eğitim düzeyine sahip çalışanların %31'i, ortaokul eğitim düzeyine sahip çalışanların %16,7'si, lise ve dengi eğitim düzeyine sahip çalışanların 12,3'ü yüksekokul ya da üniversite eğitim düzeyine sahip çalışanların ise %15,1'i evet demiştir.(Şekil 12)

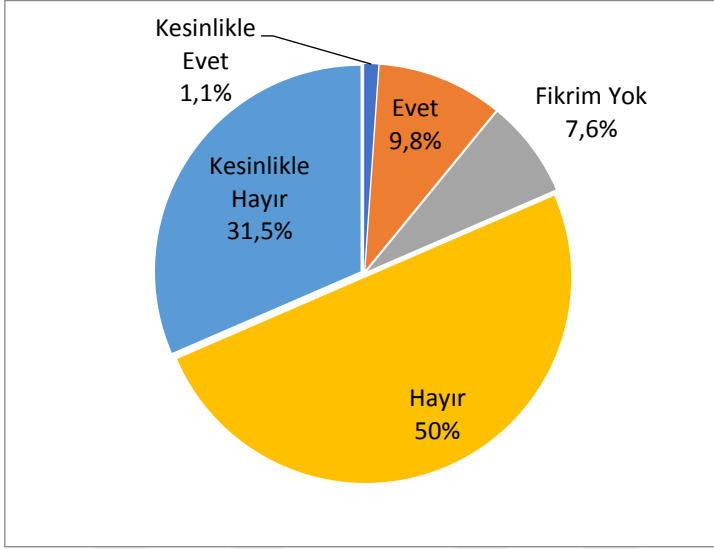

Şekil 12. Çay fabrikası çalışanlarının eğitim düzeyi ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı

“H₁: İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar eğitim düzeyi değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile eğitim düzeyi, bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.(p=0,004)**Bu sonuca göre,H1 hipotezi kabul edilmiştir.**

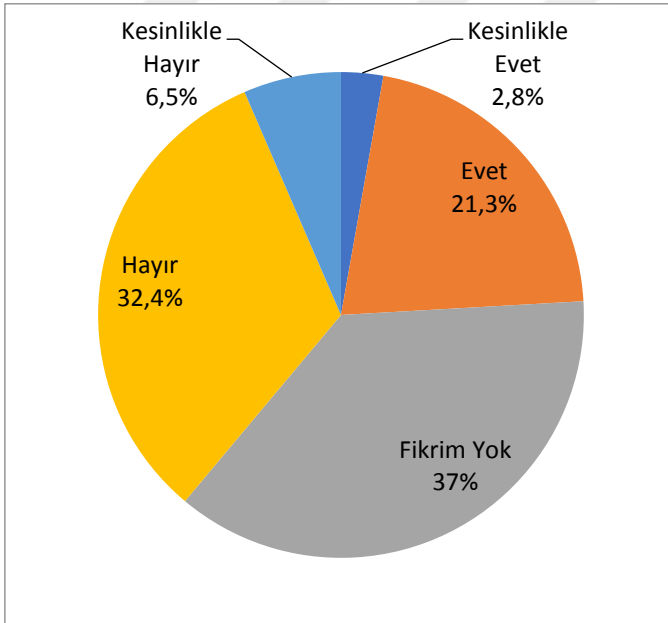
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı;

Tablo 4.5'te görüldüğü gibi iş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanıyan katılımcıların %81,5'inin 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgisi yoktur.(Şekil 13)

Şekil 13. Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanıyanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı

Tablo 4.5'te görüldüğü gibi İş sağlığı güvenliği uzmanını tanıyan kişilerin %9,8'inin kanun hakkında bilgisi varken, tanımayan kişilerin %21,3'ünün kanun hakkında bilgisi vardır. (Şekil 14)

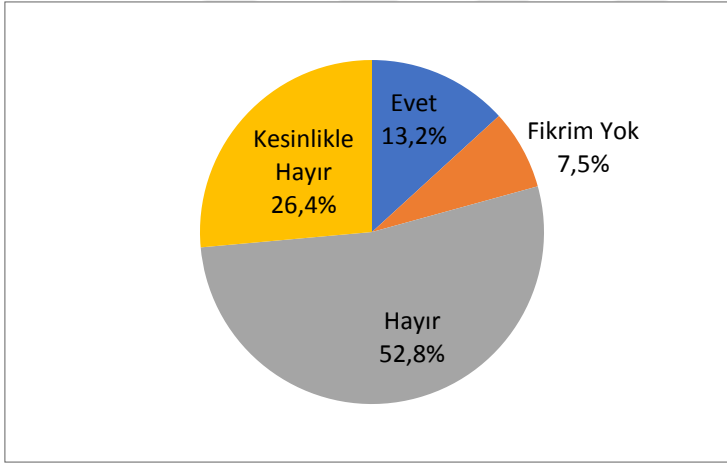
Şekil 14. Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanımayanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı

Bu tabloya göre çay fabrikası çalışanlarının iş güvenliği uzmanı tarafından 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında yeterince bilgilendirilmediğini göstermektedir.[14].

“H₂: İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermektedir. (p<0,001) **Bu sonuca göre,H2 hipotezi kabul edilmemiştir.**

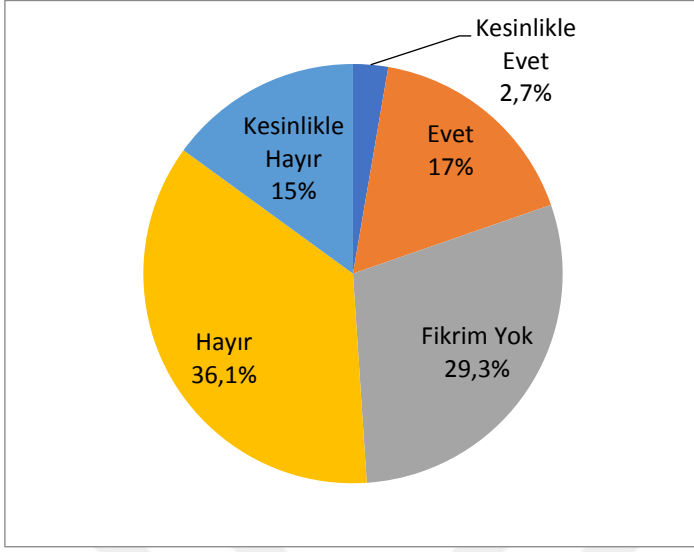
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyeri hekimini tanıma durumu ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı;

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi İş yeri hekimini tanıyanların %13,2’sinin 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgisi vardır.(Şekil 15)

Şekil 15. Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanıyanlar ile 6331sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi işyeri hekimini tanımayan kişilerin %19,7’sinin kanun hakkında bilgisi vardır.(Şekil 16)

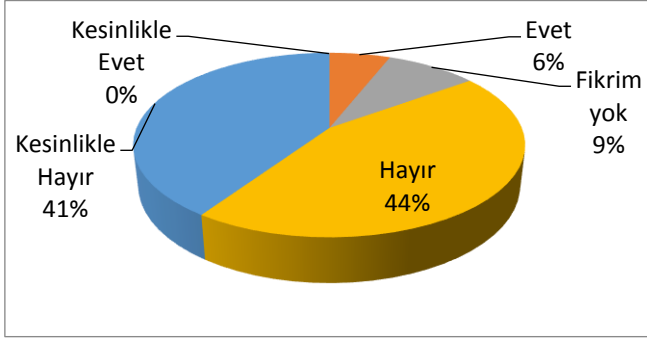
Şekil 16. Çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimini tanımayanlar ile 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında bilgi sahibi olma durumu dağılımı

Bu tabloya göre çay fabrikası çalışanlarının iş yeri hekimi tarafından 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu hakkında yeterince bilgilendirilmediğini göstermektedir.[15].

“H₃: İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar iş yerimi hekimini tanıma değişkenleri bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile İş sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı sorusuna verilen yanıtlar iş yeri hekimini tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermektedir. (p=0,003) **Bu sonuca göre,H3 hipotezi kabul edilmemiştir.**

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı;

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi Katılımcıların %41’i iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını kesinlikle etkilemediğini, %44’ü etkilemediğini ifade etmiştir.İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünen katılımcıların oranı ise sadece %6’dır.(Şekil 17)

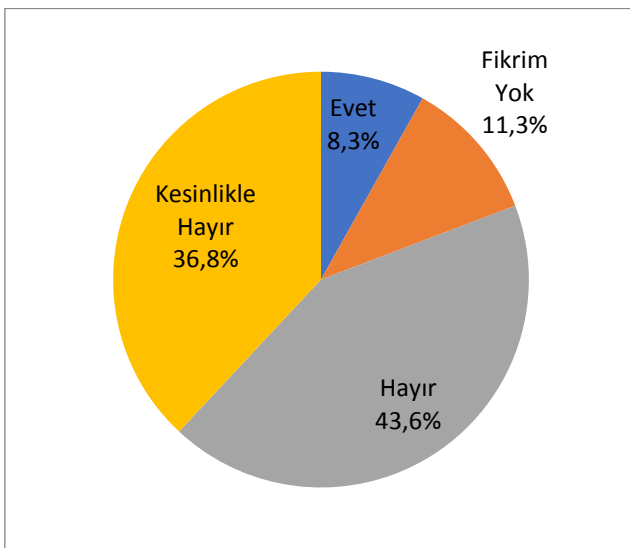
Şekil 17. Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

Yapılan araştırma sonucunda çalışanların kanun hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları için iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileyeceğinin bilincinde olmadıklarını göstermektedir.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %0, evet %30, fikrim yok %3, hayır %2, kesinlikle hayır %65 olduğu belirtilmektedir.

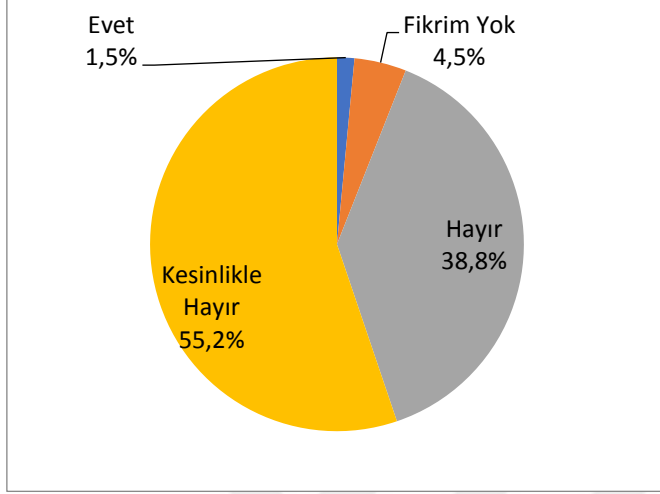
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı;

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi erkek çalışanların sadece %8,3’ü iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünmektedir.(Şekil 18)

Şekil 18. Erkek çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi Kadınların %55,2’si iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna kesinlikle hayır derken, erkeklerin %43,6’sı kesinlikle hayır demiştir.(Şekil 19)

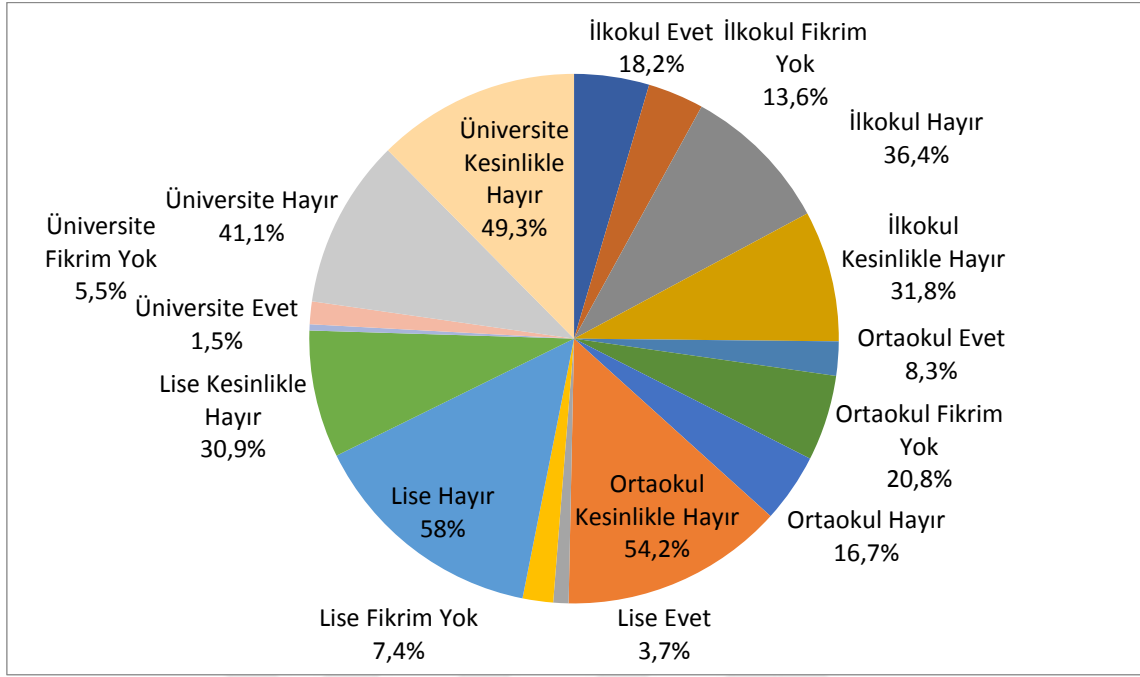

Şekil 19. Kadın çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

“H₄: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna verilen yanıtlar cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile cinsiyet bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.(p=0,008)**Bu sonuca bakıldığında H₄ hipotezi kabul edilmiştir.**

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların eğitim düzeyi ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı;

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna katılımcılardan ilkökul eğitim düzeyine sahip çalışanların %18,2’si, ortaokul eğitim düzeyine sahip çalışanların %8,3’ü, lise ve dengi eğitim düzeyine sahip çalışanların %3,7si, yüksekokul ya da üniversite eğitim düzeyine sahip çalışanların ise %1,5’i evet demiştir. (Şekil 20)

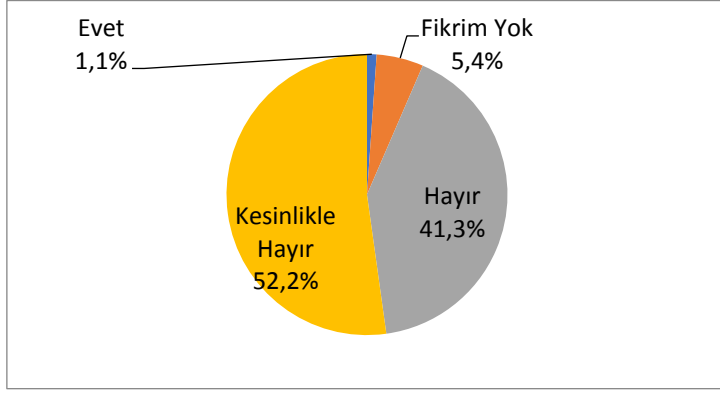
Şekil 20. Eğitim düzeyi ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

Eğitim düzeyi arttıkça iş sağlığı ve güvenliği iş hayatını etkileyeceğini düşünenlerin oranı artmaktadır.

“H₅: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna verilen yanıtlar eğitim düzeyi değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile eğitim düzeyi, bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.(p=0,011)**Bu sonuca bakıldığında H5 hipotezi kabul edilmiştir.**

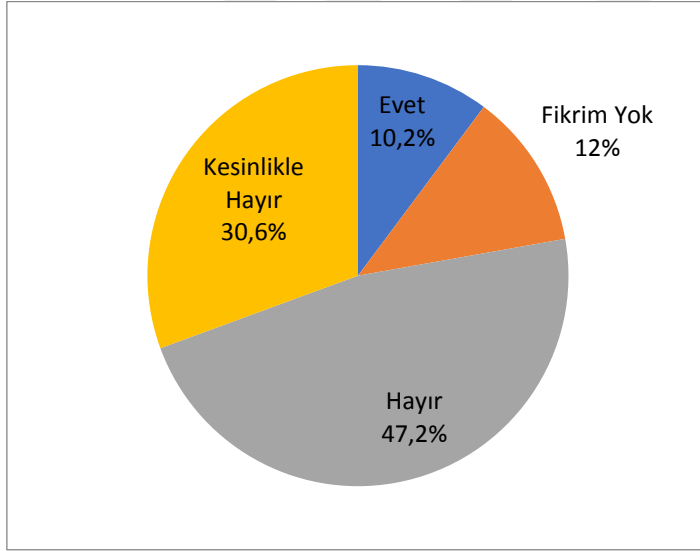
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı;

Tablo 4.10’da görüldüğü gibi İş güvenliği uzmanını tanıyan kişilerin sadece %1,1’i iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünmektedir.(Şekil 21)

Şekil 21. İş güvenliği uzmanını tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

Tablo 4.10’da görüldüğü gibi iş sağlığı güvenliği uzmanını tanımayan kişilerin %10,2’si iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünmektedir. (Şekil 22)

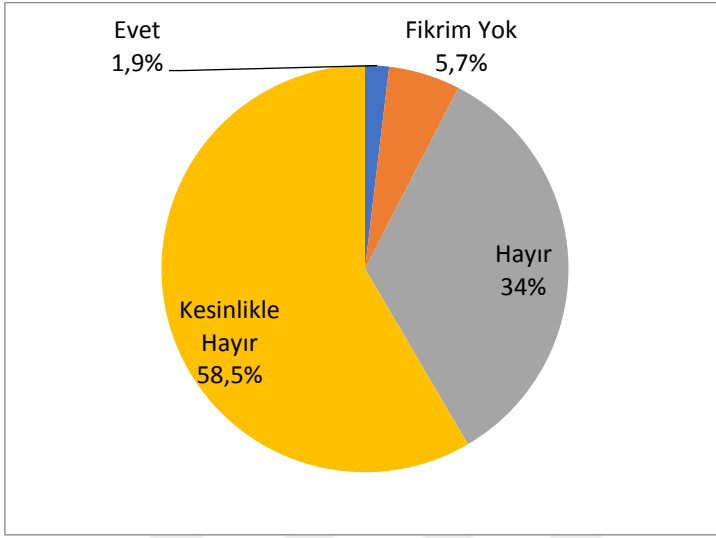

Şekil 22. İş güvenliği uzmanını tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

“H₆: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna verilen yanıtlar iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma ve değişkeni bakımından farklılık göstermektedir. (p=0,002) **Bu sonuca bakıldığında H₆ hipotezi reddedilmiştir.**

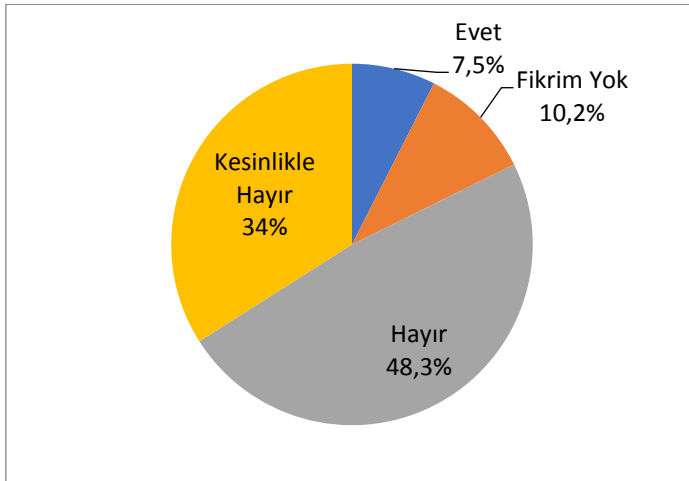
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı;

Tablo 4.11’de görüldüğü gibi İşyeri hekimini tanıyanların sadece %1,9’u iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünmektedir.(Şekil 23)

Şekil 23. İş yeri hekimini tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

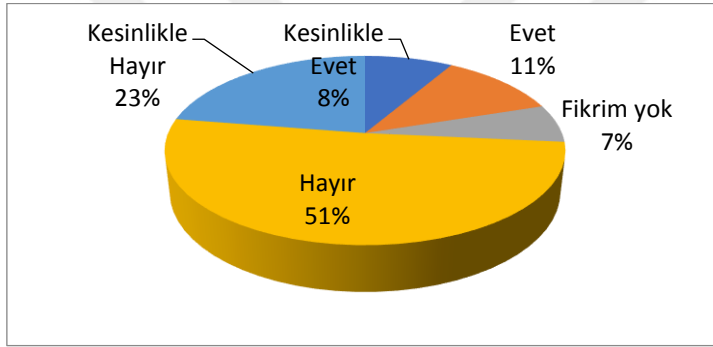
Tablo 4.11’de görüldüğü gibi İşyeri hekimini tanıyan kişilerin %1,9’u, tanımayanların %7,5’i iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünmektedir.(Şekil 24)

Şekil 24. İş yeri hekimini tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileme durumu dağılımı

“H7: İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna verilen yanıtlar iş yeri hekimini tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile iş yeri hekimini tanıma değişkenleri bakımından farklılık göstermektedir.($p=0,003$) **Bu sonuca bakıldığında H7 hipotezi reddedilmiştir.**

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu dağılımı; Tablo 4.12’de görüldüğü gibi Katılımcıların büyük çoğunluğu çalışma hayatları boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilmediklerini ifade etmiştir. (Şekil 25)

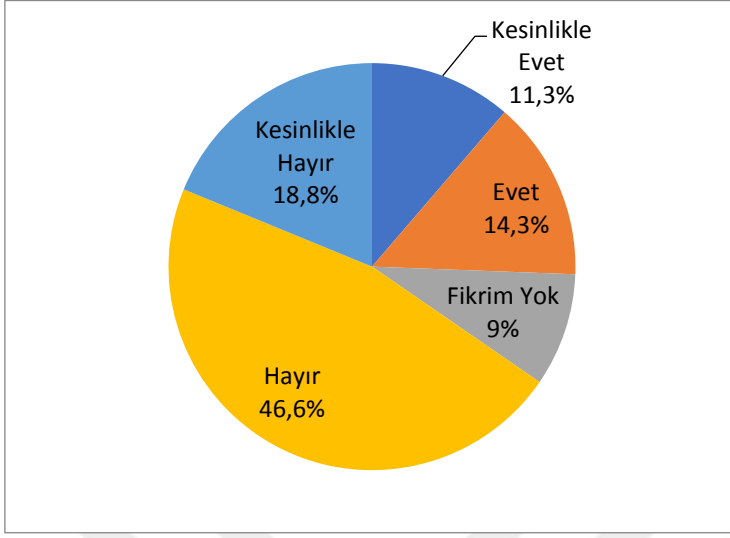

Şekil 25. İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13]. Yapılan çalışmada kesinlikle evet %12, evet %39, fikrim yok %5, hayır %36, kesinlikle hayır %8 olduğu belirtilmektedir.

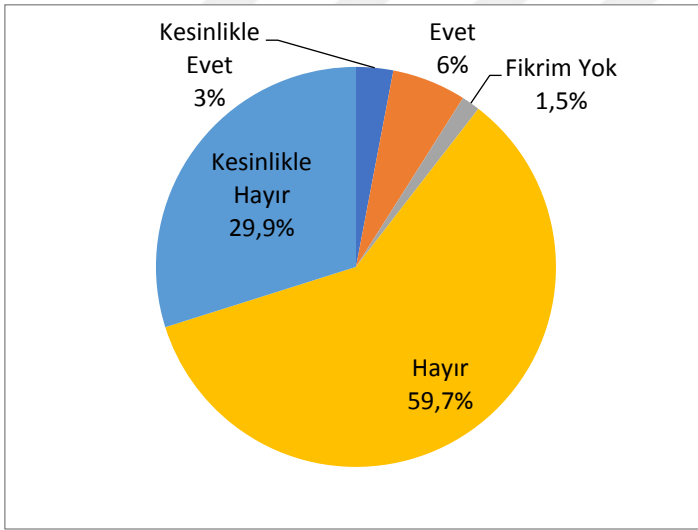
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların cinsiyet ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu dağılımı;

Tablo 4.13’te görüldüğü gibi çalışma hayatı boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna erkeklerin %11,3’ü (15 çalışan) kesinlikle evet, %14,3’ü (19 çalışan) evet, %9’u (12 çalışan) fikrim yok, %46,6’sı (62 çalışan) hayır, % 18,8’i (25 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir.(Şekil 26)

Şekil 26. Erkek çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

Tablo 4.13'te görüldüğü gibi kadınların ise %3'ü (2 çalışan) kesinlikle evet, %6'sı (4 çalışan) evet, %1,5'i (1 çalışan) fikrim yok, %59,7'si (40 çalışan) hayır, %29,9'u (20 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir. (Şekil 27)

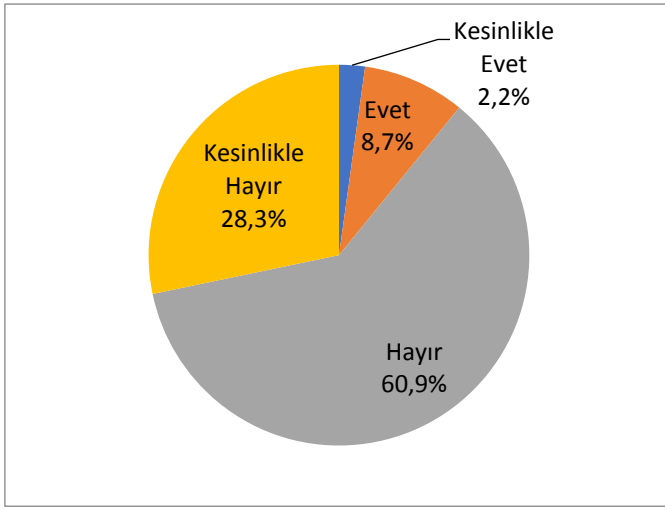

Şekil 27. Kadın çalışanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

“H₈:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna verilen yanıtlar cinsiyet değişkeni bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile cinsiyet bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.(p=0,007)**Bu sonuca göre H₈ hipotezi kabul edilmiştir.**

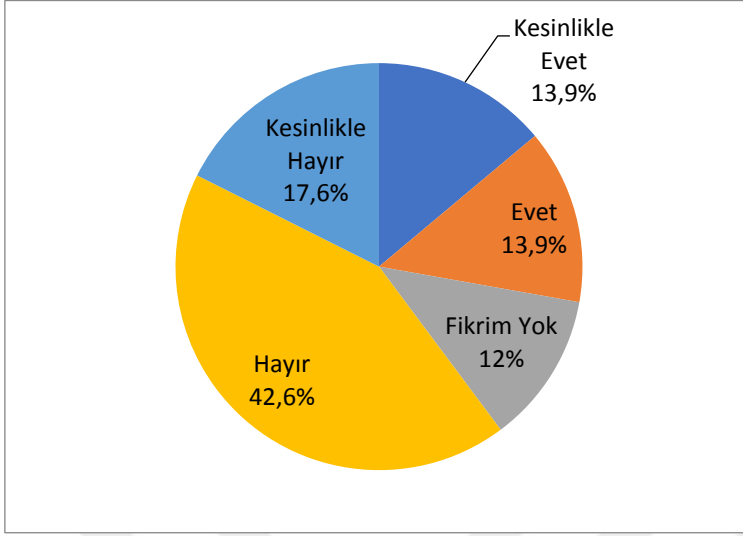
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanını tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu dağılımı;

Tablo 4.14'te görüldüğü gibi Çalışma hayatı boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıyan kişilerin %2,2'si (2 çalışan) kesinlikle evet, %8,7'si (8 çalışan) evet, %60,9'u (56 çalışan) hayır, % 28,3'ü (26 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir.(Şekil 28)

Şekil 28. İş güvenliği uzmanını tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

Tablo 4.14'te görüldüğü gibi İş sağlığı güvenliği uzmanını tanımayan kişilerin ise %13,9'u (15 çalışan) kesinlikle evet, %13,9'u (15 çalışan) evet, %12'si (13 çalışan) fikrim yok, %42,6'sı (46 çalışan) hayır, %17,6'sı (20 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir. İş sağlığı ve güvenliği uzmanını tanıyan kişilerin bilgilendirilme oranları daha düşüktür. (Şekil 29)

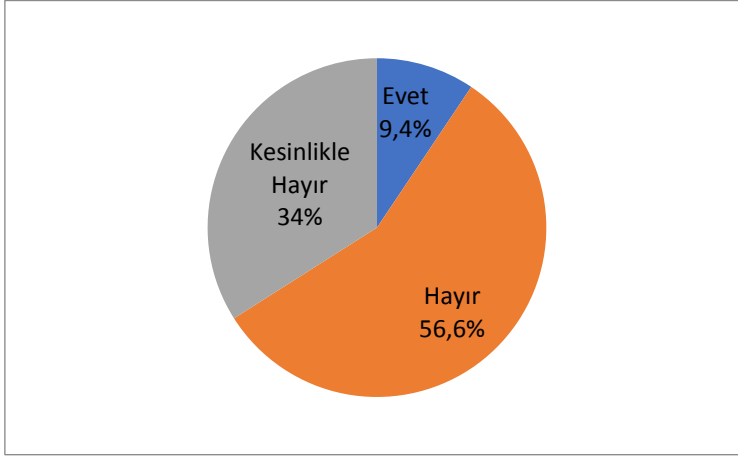

Şekil 29. İş güvenliği uzmanını tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

“H₉:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna verilen yanıtlar iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkenleri bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile iş sağlığı güvenliği uzmanını tanıma değişkeni bakımından farklılık göstermektedir.($p<0,001$)**Bu sonuca göre H₉ hipotezi reddedilmiştir.**

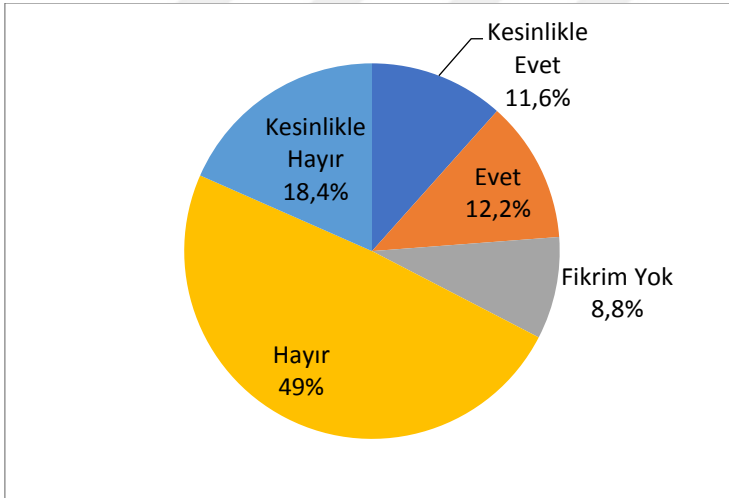
Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyeri hekimini tanıma durumu ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu dağılımı;

Tablo 4.15’te görüldüğü gibi çalışma hayatı boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna işyeri hekimini tanıyan kişilerin %9,4’ü (5 çalışan) evet, %56,6’sı (30 çalışan) hayır, % 34’ü (18 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir.(Şekil 30)

Şekil 30. İş yeri hekimini tanıyanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

Tablo 4.15'te görüldüğü gibi İşyeri hekimini tanımayan kişilerin ise %11,6'sı (17 çalışan) kesinlikle evet, %12,2'si (18 çalışan) evet, %8,8'i (13 çalışan) fikrim yok, %49'u (72 çalışan) hayır, %18,4'ü (27 çalışan) kesinlikle hayır cevabını vermiştir. İşyeri hekimini tanıyan kişilerin bilgilendirilme oranları daha düşüktür.(Şekil 31)

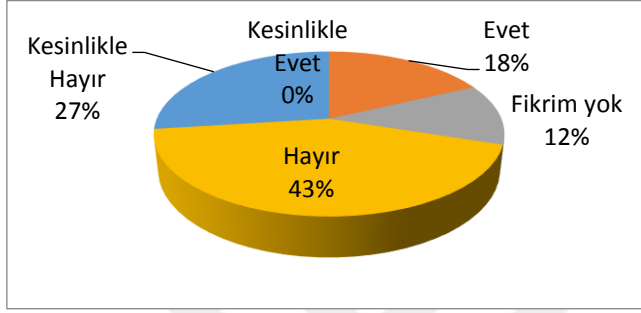

Şekil 31. İş yeri hekimini tanımayanlar ile iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirilme durumu arasındaki ilişki

“H₁₀:Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi sorusuna verilen yanıtlar iş yerimi hekimini tanıma değişkenleri bakımından farklılık göstermez. “ hipotezinin testi için ki-kare testleri kullanılmış ve elde edilen sonuçlara göre bu soruya verilen yanıtlar ile iş yeri hekimini tanıma değişkenleri bakımından farklılık göstermektedir.(p=0,001) **Bu sonuca göre H₁₀ hipotezi reddedilmiştir.**

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada işyerindeki uyarı levhalarının yeterliliği dağılımı;

Tablo 4.16'da görüldüğü gibi Çalışanların %27'sine göre iş güvenliği ile ilgili kullanılan levhalar kesinlikle yeterli değilken, %43'üne göre ise yeterli değildir. Çalışan personelin yaklaşık %70'ine göre iş güvenliği ile ilgili kullanılan levhalar yeterli değildir.(Şekil 32)

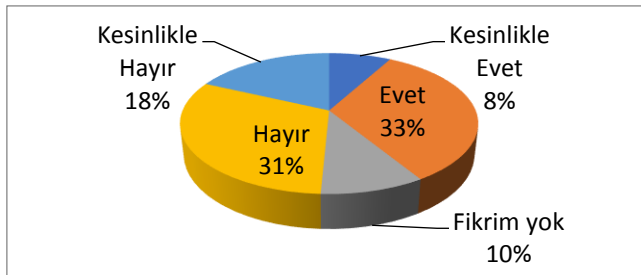
Şekil 32. İşyerindeki iş güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterliliği

Yapılan araştırmada çalışma lokasyonlarının çok fazla olması nedeniyle uyarı levhaları tüm çalışma sahalarında bulunmamaktadır.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterliliği bakımından benzer olduğu görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %6, evet %17, fikrim yok %26, hayır %40, kesinlikle hayır %11 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu dağılımı;

Tablo 4.17'de görüldüğü gibi Katılımcıların yarısı iş güvenliği ile ilgili olarak iş güvenliği uzmanı tarafından düzenli olarak uyarılmadığını ifade ederken % 41'lik dilim ise uyarıldığını ifade etmiştir. (Şekil 33)

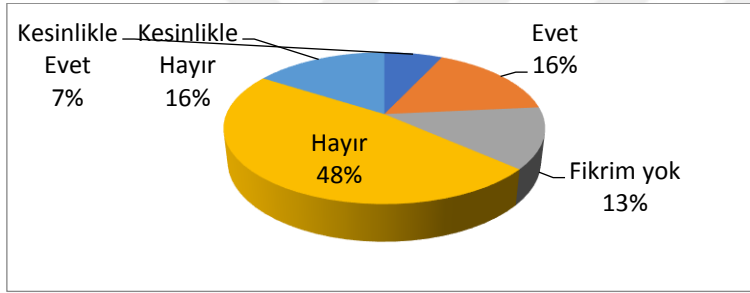
Şekil 33. İş güvenliği uzmanı tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu

Yapılan araştırmada çalışma sahalarının çok fazla olması nedeniyle iş güvenliği uzmanı her sahayı denetleyememektedir.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli uyarılma durumu bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %4,evet %23,fikrim yok %13,hayır %42,kesinlikle hayır %18 olduğu belirtilmektedir.

ay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu dağılımlı;

Tablo 4.18’de görüldüğü gibi Katılımcıların yaklaşık %64’ uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantılarının yapılmadığını ifade etmiştir. (şekil 34)

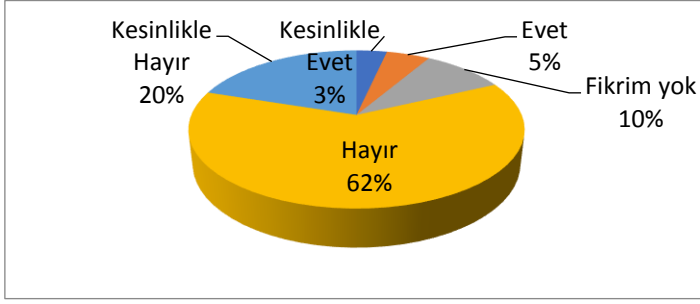
şekil 34. Uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu

Yapılan araştırma da bilgilendirilme toplantılarının çok az yapıldığı ve bu toplantılara katılımcıların çok az bir kısmı katılmaktadır.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılması durumu bakımından benzer olduğu görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %4,evet %22,fikrim yok %11,hayır %41,kesinlikle hayır %22 olduğu belirtilmektedir.

ay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet durumu;

Tablo 4.19’da görüldüğü gibi çalışanların sadece %8’i iş güvenliği kurallarına karşı gereken hassasiyeti gösterdiği, %82’lik büyük kısmın ise göstermediği görülmektedir. (şekil 35)

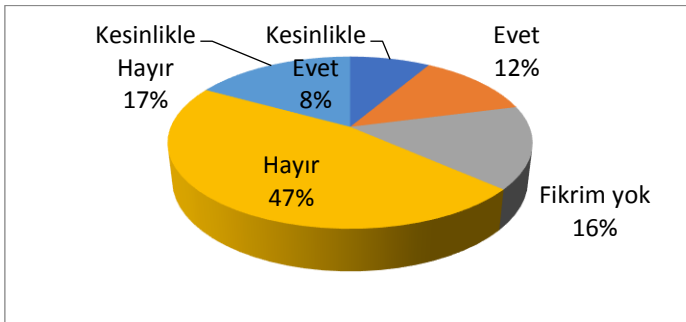

Şekil 35. Çalışanların iş güvenliği kurallarına gösterdiği hassasiyet

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığı ve güvenliği kurallarına gösterilen hassasiyet durumu bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %20, evet %56, fikrim yok %9, hayır %11, kesinlikle hayır %4 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi durumu;

Tablo 4.20’te görüldüğü gibi Katılımcıların sadece %20’si iş güvenliği uzmanının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünürken, % 64’lük çoğunluk ise iş sağlığı ve güvenliği uzmanının yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmektedir. (Şekil 36)

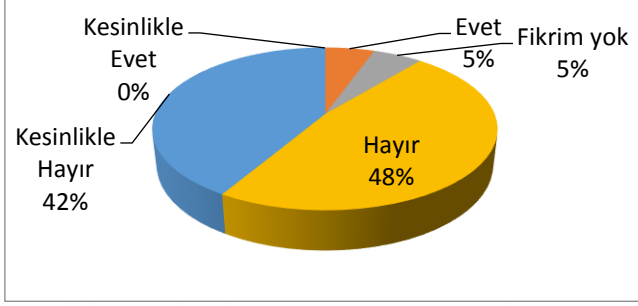

Şekil 36. İş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu bilgi

Yapılan araştırmada iş güvenliği uzmanının zamanının büyük bir kısmını teknik birimde geçirmesi nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili fazla bir çalışma yapmamaktadır.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada iş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi durumu dağılımı;

Tablo 4.21’de görüldüğü gibi Katılımcıların %90’ı iş sağlığı ve güvenliğine dikkat edilmesi durumunda iş verimliliği ve kalitesinin artmayacağını düşünmektedir. Bu tablo çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliği bilincinin oluşmadığını göstermektedir.(Şekil 37)

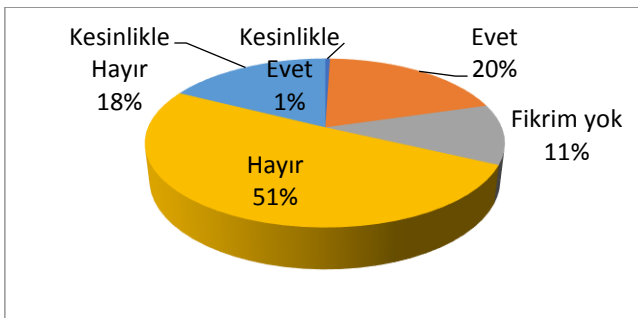

Şekil 37. İş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında iş sağlığına ve güvenliğine gösterilen dikkatin verimliliğe ve kaliteye etkisi durumu bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %57, evet %31, fikrim yok %8, hayır %3, kesinlikle hayır %1 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada işyerindeki cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu;

Tablo 4.22’de görüldüğü gibi Katılımcıların yaklaşık %70’i işyerinde kullanılan cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhaların asılı olmadığını belirtmektedir. (Şekil 38)

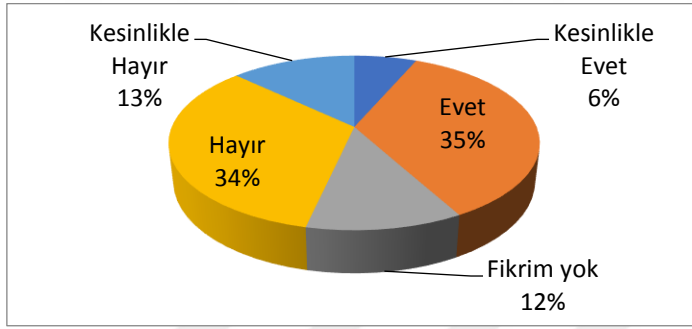
Şekil 38. İşyerindeki cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu

Yapılan araştırma da iş yerindeki tüm cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan levhaların olmadığı görülmüştür.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında işyerindeki cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar bulundurma durumu bakımından benzer olduğu görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %9,evet %31,fikrim yok %35,hayır %21,kesinlikle hayır %4 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu;

Tablo 4.23'te görüldüğü gibi çalışanların %41'i çalışmalarında kişisel koruyucu donanımlar kullanırken, %47'si ise kullanmamaktadır. (Şekil 39)

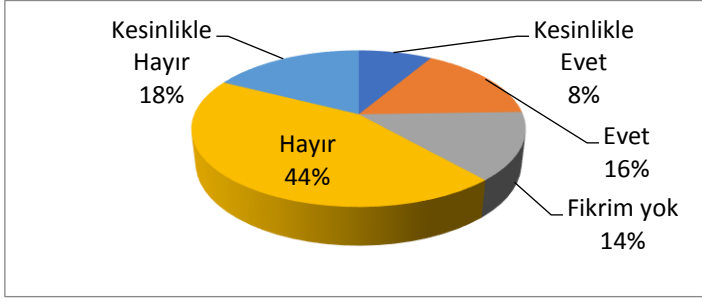

Şekil 39. Çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanma durumu

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında kişisel koruyucu donanım kullanma durumu bakımından benzer olduğu görülmüştür.[13]. Yapılan çalışmada kesinlikle evet %7,evet %29,fikrim yok %24,hayır %30,kesinlikle hayır %10 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumu;

Tablo 4.24'te görüldüğü gibi Katılımcıların %62'si herhangi bir kaza karşısında sahip olduğu kanuni haklarından haberdar değilken, katılımcıların sadece %24'ü bir kaza karşısında sahip olduğu haklarını bilmektedir. (Şekil 40)

Şekil 40. Çalışanların işyerindeki herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları

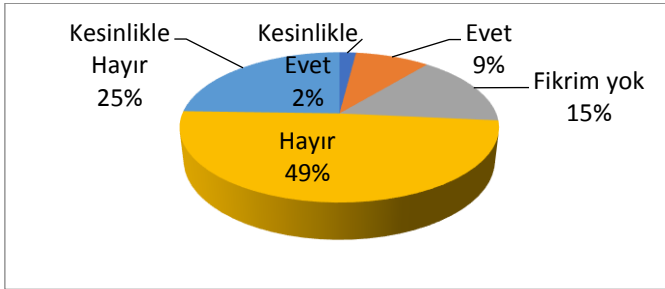
Yapılan araştırmaya göre iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenli olarak verilmediği ve zorunlu verilmesi eğitim konularının çalışanlara verilmediğini göstermektedir.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında herhangi bir kaza durumunda kanuni haklarından haberdar olma durumları bakımından benzer olduğu görülmüştür.[13].

Yapılan çalışmada kesinlikle evet %9, evet %21, fikrim yok %33, hayır %26, kesinlikle hayır %11 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu;

Tablo 4.25'te görüldüğü gibi Katılımcıların %74'ü mesleklerinde yaşanan iş kazalarının neler olduğunu bilmemektedir. Bilenlerin oranı sadece %11 seviyesindedir. (Şekil 41)

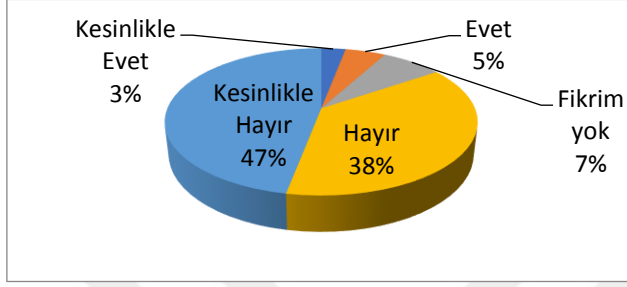
Şekil 41. Çalışanların meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumu

Çalışanlar iş güvenliği uzmanı tarafından meslekte yaşanan iş kazaları hakkında yeterince bilgilendirilmemişlerdir.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında meslekte yaşanan iş kazalarını bilme durumları bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %15, evet %47, fikrim yok %15, hayır %18, kesinlikle hayır %5 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada işe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması durumu;

Tablo 4.26'da görüldüğü gibi İşyerleri işçiyi işe başlatmadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermeli diyen katılımcıların oranı sadece %8 civarındadır.(Şekil 42)

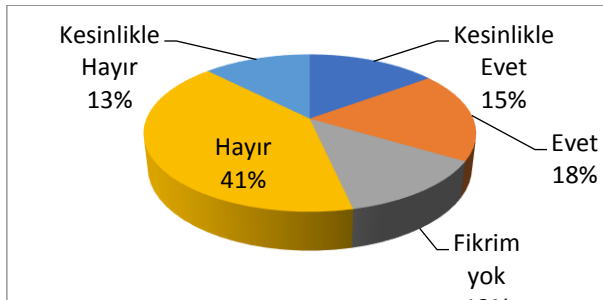

Şekil 42. İşe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında işe başlamadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması durumları bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %64, evet %22, fikrim yok %7, hayır %3, kesinlikle hayır %4 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip oldukları hakları bilme durumu;

Tablo 4.27'de görüldüğü gibi Katılımcıların % 33'ü işyerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğu haklarını biliyorken, %54'ü bilmemektedir.(Şekil 43)

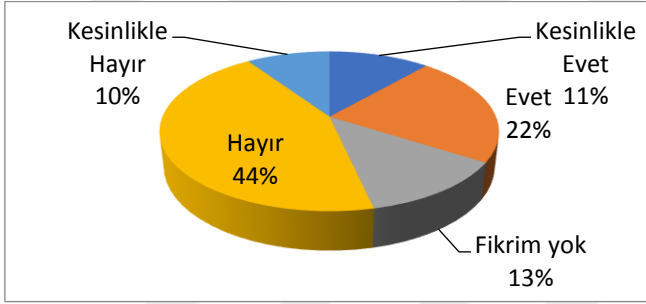
Şekil 43. İş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları bilme durumları

Çalışanlar iş yeri hekimi tarafından iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip oldukları haklar konusunda yeterince bilgilendirilmemişlerdir.

Yapılan diğ er ç alışmaya bakıldığında işe başlamadan önce iş sağlığı ve g uvenliği eğitimi alınması durumları bakımından benzer olmadığı g or u lm u ř t u ř .[13].Yapılan ç alışmada kesinlikle evet %12, evet %27, fikrim yok %21, hayır %28, kesinlikle hayır %12 olduğu belirtilmektedir.

Ç ay fabrikası ç alışanlarının iş sağlığı ve g uvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine y u r u t u len bu ç alışmada ç alışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumu;

Tablo 4.28’de g or u ld u đ u gibi Katılımcıların %33’u meslekleri ile ilgili oluşabilecek meslek hastalıklarının neler olduğunu bilirken, %54’l u k dilim bilmemektedir. (şekil 44)

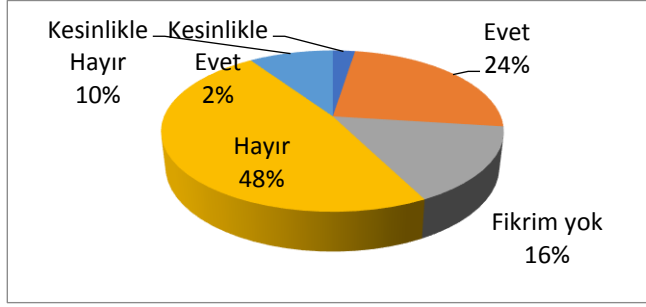
şekil 44. Ç alışanların meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları

Yapılan araştırmada işyeri hekiminin ç ay fabrikasına yaptığı ziyaretlerde ç alışanların bir çoğunu bulamaması eğitim i ç in uygun yer, zaman ve mekan olmamasından dolayı işyeri hekimi verilmesi gereken sağlık konuları ile ilgili eğim verememiştir. Verilen eğitimler sadece k ağıt u zerindedir.

Yapılan diğ er ç alışmaya bakıldığında meslekleri ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu bilme durumları bakımından benzer olmadığı g or u lm u ř t u ř .[13]. Yapılan ç alışmada kesinlikle evet %11, evet %30, fikrim yok %19, hayır %32, kesinlikle hayır %8 olduğu belirtilmektedir.

Ç ay fabrikası ç alışanlarının iş sağlığı ve g uvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine y u r u t u len bu ç alışmada ç alışanların kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme durumu;

Tablo 4.29’da g or u ld u đ u gibi Katılımcıların %58’i meslekleri ile ilgili kullandıkları cihazlarla ilgili tehlikeler ve riskler hakkında bilgilendirilmediklerini ifade etmiştir. (şekil 45)

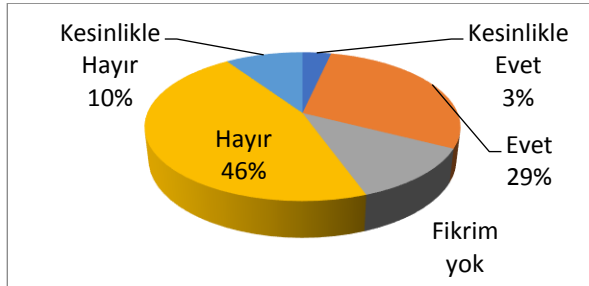

Şekil 45. Kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında kullanılan cihazlarla ilgili tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilme durumları bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13]. Yapılan çalışmada kesinlikle evet %11, evet %30, fikrim yok %19, hayır %32, kesinlikle hayır %8 olduğu belirtilmektedir.

Çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin yeterliliği üzerine yürütülen bu çalışmada çalışanların işyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme durumu;

Tablo 4.30'da görüldüğü gibi Katılımcıların %56'sı işyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri konusunda bilgilendirilmediklerini, %32'si ise bilgilendirildiklerini ifade etmiştir.(Şekil 46)

Şekil 46. İşyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme

Eğitimler kâğıt üzerinde olduğu için çalışanlar kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında yeterince bilgilendirilmemiştir.

Yapılan diğer çalışmaya bakıldığında kullanılan cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirilme durumları bakımından benzer olmadığı görülmüştür.[13].Yapılan çalışmada kesinlikle evet %11, evet %30, fikrim yok %19, hayır %32, kesinlikle hayır %8 olduğu belirtilmektedir.

Ölçek için her bir maddeye verilen görüş 5'li likert yapıda kodlanmıştır. Aralıkların eşit olduğu varsayımı ile ağırlıklı ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

$$\text{Puan aralığı} = (\text{En yüksek değer} - \text{En düşük değer}) / 5 = 0,80$$

Bu durumda ağırlıklı ortalamaların değerlendirme aralığı aşağıdaki gibidir.

1,00-1,80 : Kesinlikle Hayır

1,81-2,60 : Hayır

2,61-3,40 : Fikrim Yok

3,41-4,20 : Evet

4,21-5,00 : Kesinlikle Evet

Tablo 4.31.Sorulara Ait Ortalamalar

	\bar{X}	Sonuç
1. 6331 " İş sağlığı ve Güvenliği " kanunu hakkında bilginiz var mı?	3,56	Evet
2. İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz?	4,19	Evet
3. Çalışma hayatınız boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi?	3,67	Evet
4. İş yerinizde iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli midir?	3,79	Evet
5. İş güvenliği uzmanınız tarafından iş yerinizde iş güvenliği ile ilgili olarak düzenli olarak uyarılıyor musunuz?	3,19	Fikrim Yok
6. Çalışmanız boyunca uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapıldı mı?	3,49	Evet
7. Çalışan olarak iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösteriyor musunuz?	3,9	Evet

8. İş sağlığı ve güvenliği eğitimi veren iş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgiye sahip olduğuna inanıyor musunuz?	3,51	Evet
9. İş sağlığına ve güvenliğine dikkat edilmesi iş verimliliğini ve kalitesini artırır mı?	4,25	Kesinlikle Evet
10. İşyerinizdeki cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar asılı mıdır?	3,64	Evet
11. İşyerinizdeki çalışmalarınızda kişisel koruyucu donanımlar kullanıyor musunuz?	3,11	Fikrim Yok
12. Çalıştığınız iş yerinde herhangi bir kaza ile karşılaşırsanız kanuni haklarınızı biliyor musunuz?	3,46	Evet
13. Mesleğinizde yaşanan iş kazalarının neler olduğunu biliyor musunuz?	3,85	Evet
14. Her işyeri, aldığı işçiye işe başlatmadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermeli midir?	4,2	Evet
15. Çalıştığınız iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda sahip olduğunuz hakları biliyor musunuz?	3,17	Evet
16. Mesleğiniz ile ilgili meslek hastalıklarının neler olduğunu biliyor musunuz?	3,17	Fikrim Yok
17. Mesleğiniz ile ilgili kullanacağınız cihazlarla ilgili tehlikeler ve riskler hakkında bilgilendiriliyor musunuz?	3,37	Fikrim Yok
18. İşyerinizde kullandığımız cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirildiniz mi?	3,29	Fikrim Yok

Genel ortalama = 3,59

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada çay fabrikası çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yeterliliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre İş Sağlığı ve Güvenliği kanununun çalışanlar tarafından yeterince bilinmediği ve çalışma hayatları boyunca iş sağlığı ve güvenliği hakkında yeterince bilgilendirilmedikleri, herhangi bir kaza karşısında ya da mesleki hastalığa yakalanma durumunda sahip oldukları kanuni hakları yeterince bilmedikleri görülmektedir.

İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını önemli derecede etkileyeceğini, işin verimliliğini ve kalitesini arttıracaklarını belirten katılımcıların oranı sadece %5 düzeyindedir. %95'lik büyük kesim iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileyeceği ve dolayısıyla verimi ve kaliteyi arttıracakları bilincinde değildir. Ayrıca yine büyük çoğunluğun iş güvenliği kurallarına karşı gereken hassasiyeti göstermediği ve çalışanların neredeyse yarısının çalışma esnasında kişisel koruyucu donanımlar kullanmadıkları ve bunun bilincinde olmadıkları görülmektedir.

Ayrıca katılımcıların çoğu işyerinde İş güvenliği ile ilgili uyarı levhalarının yeterli olmadığı, işyerinde kullanılan cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhaların asılı olmadığı, meslekleri ile ilgili kullandıkları cihazlarla ilgili tehlikeler ve riskler hakkında yeterince bilgilendirilmedikleri, işyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri konusunda yeterince bilgilendirilmedikleri, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantılarının yapılmadığı, iş güvenliği uzmanı tarafından düzenli olarak uyarılmadıkları konularında aynı kanıdadırlar.

Çay fabrikası çalışanlarında iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulmamış olup çalışanlar iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatında yaşanacak iş kazaları ve meslek hastalıklarını önlemede ne kadar etkili olduğunun bilincinde değildir.

Öneri olarak;

Çalışanlara temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri düzenli periyotlarla verilmeli, çalışanlar İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında yeterince bilgilendirilmeli ve herhangi bir kaza karşısında ya da mesleki hastalığa yakalanma durumunda sahip oldukları kanuni hakları ile ilgili eğitimler verilerek kanun hakkında ki bilgi düzeyleri artırılmalı, güçlendirilmelidir.

İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını önemli derecede etkileyeceğini, işin verimliliğini ve kalitesini arttıracadığını iş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkileyeceği ve dolayısıyla verimi ve kaliteyi arttıracadığı bilinci oluşturulmalıdır. Ayrıca yine iş güvenliği kurallarına karşı gereken hassasiyeti göstermeleri ve kişisel koruyucu donanımlar kullanmaları ile ilgili eğitimler verilerek çalışanlarda bir bilinç oluşturulmalıdır.

İş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları her sahaya konulmalı, işyerinde kullanılan cihazların kullanımını ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhaların asılması, meslekleri ile ilgili kullandıkları cihazlarla ilgili tehlikeler ve riskler hakkında bilgilendirilmeleri, işyerinde kullanılan cihazların kaza riskleri konusunda bilgilendirilmeleri, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantılarının yapılması, iş güvenliği uzmanı tarafından düzenli olarak uyarılmaları çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bilinç düzeylerinin artması ve iş sağlığı ve güvenliği farkındalığının oluşmasına büyük katkıda bulunacaktır.

7. KAYNAKÇA

1. Yıldırım E (2010). İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde Eğitimin Rolü ve İş Görenlerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Eğitimi Konusundaki Bilinç Düzeylerini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma. 86. İstanbul: İstanbul Üniversitesi
2. Canbey Özgüller, D D., Gökçek Karaca, P D., Karaca, Y D., & Aydın, P D. (2013). İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin İş Kazalarını ve Meslek Hastalıklarını Önlemedeki Rolü. Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası.
3. Karacan E, Erdoğan ÖN (2011). İşçi sağlığı ve iş güvenliğine insan kaynakları yönetimi fonksiyonları açısından çözümsel bir yaklaşım. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 21: 102-117.
4. Kılış İ, & Demir S. (2012). İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verme Yükümlülüğü Üzerine Bir İnceleme. Çalışma İlişkileri Dergisi, 23-47.
5. Pekeroğlu, Y. (2013, Eylül). İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmalarında Eğitimin Önemi. Kocaeli Panorama Dergisi.
6. MMO (2012). Makina Mühendisleri Odası. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu, Yayın No: MMO/590, Nisan-2012, s:53-65. (http://www.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/e2a852565a099c2_ek.pdf,
7. İşte Sağlık Dergisi. (2010, Temmuz). İş Sağlığı ve Güvenliği ve Sorumlular. adresinden alındı.
8. www.resmigazete.gov.tr
9. Eken, G. (2011). İş Kazalarını Önlemede İş Kazaları ve Güvenliği Eğitimlerinin Etkinliği: Parakende
10. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik(2013).T.C. Resmi Gazete,28648,15 Mayıs 2013
11. <http://www.mevzuat.gov.tr>
12. İşte Sağlık Dergisi, (2010).
13. Özgüler AT, Kaya K,Kağızmanlı Altuğ M(2016).Mühendislik fakültesi öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi yeterliliği(5),S(10),s(75-86)
14. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (2012). T.C. Resmî Gazete,28512, 29 Aralık 2012
15. İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete, 28713, 20 Temmuz 2013

ÖZGEÇMİŞ

02.09.1994 de Malatya'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Malatya'da tamamladı. Yükseköğrenimini Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi(İş Sağlığı ve Güvenliği)de tamamladı. Avrasya Üniversitesi'nde İş Sağlığı ve Güvenliği alanında yüksek lisans yaptı. İş Sağlığı ve Güvenliği uzmanı olarak özel sektörde çalışmaktadır.

bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr

Oluştur

Gelen Kutusu 208

Yıldızlı

Ertelenenler

Gönderilmiş Postalar

Taslaklar 30

SUNA ALPDOĞAN

Diğer

suna

ANKET ÖLÇEĞİ

suna alpdoğan <sunalpdogan@gmail.com>

Alıcı: alpertunga.ozguler, kursat.kaya, bugra.kagizmanli

İyi günler;

Ben Avrasya Üniversitesinde İş Sağlığı ve Güvenliği bölümünde tezli eğitimlerinin yeterliliği hakkında yapacağım tez çalışması için gerekli

bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr <bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr>

Alıcı: ben

Sayın Hocam,

Kaynaklarda gösterip, bize atıf yaparak belirtmeniz şartıyla tabiki kul

Öğr. Gör. Buğra Kağızmanlı

İnönü Üniversitesi

Malatya Meslek Yüksekokulu

Mimarlık ve Şehir Planlama Bölüm Başkanı

Mobil Telefondan Gönderilmiştir.

----- Orijinal İleti -----

Konu: ANKET ÖLÇEĞİ

Gönderen: suna alpdoğan

Alıcı: alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr, kursat.kaya@inonu.edu.tr, bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr

CC:

Yakın zamanda gerçekleşen bir
sohbet yok[Yeni bir tane başlatın](#)**suna alpdoğan** <sunalpdogan@gmail.com>

Alıcı: bugra.kagizmanli

Sayın Hocam;

Kaynaklarda gösterip, size atıf yaparak kullanacağım.

Çok teşekkür ederim...

16 Kas 2019 Cmt 15:58 tarihinde bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr <t

1.Cinsiyetiniz?

- Erkek Kadın

2.Öğrenim durumunuz?

- İlkokul mezunu
 İlköğretim(ortaokul)mezunu
 Lise ve dengi okul mezunu
 Yüksekokul / üniversite mezunu
 Başka

3.Yaşınız?

- 18-25 yaş arası 26-30 yaş arası 31-35 yaş arası 36-40 yaş arası
 41-45 yaş arası 46-50 yaş arası 51 yaş ve daha büyük

4.Çalıştığınız birim?

- Kantar Soldurma Kıvırma Fermantasyon Fırın Tasnif
 Depolama Çay alım yerleri Diğer

5.Çalışma süreniz?

- 0-6 ay 6 ay-1 yıl 1-3 yıl 3-6 yıl 6-10 yıl 10 yıl ve üzeri

6.Herhangi bir sağlık sorununuz var mı?

- Evet
 Hayır

7.İş sağlığı ve güvenliği uzmanınızı tanıyor musunuz?

- Evet Hayır

8. İşyeri hekiminizi tanıyor musunuz?

- Evet Hayır

	Kesinlikle Evet (5)	Evet(4)	Fikrim Yok (3)	Hayır (2)	Kesinlikle Hayır (1)
9. 6331 sayılı “İş Sağlığı ve Güvenliği” kanunu hakkında bilginiz var mı?					
10. İş sağlığı ve güvenliğinin iş hayatını etkilediğini düşünüyor musunuz?					
11. Çalışma hayatınız boyunca işçi sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildiniz mi?					
12. İşyerinizde iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterli midir?					
13. İş güvenliği uzmanınız tarafından işyerinizde iş güvenliği ile ilgili düzenli olarak uyarılıyor musunuz?					
14. Çalışmanız boyunca uzman kişiler tarafından iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme toplantıları yapıldı mı?					
15. Çalışan olarak iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösteriyor musunuz?					
16. İş sağlığı ve güvenliği eğitimi veren iş güvenliği uzmanlarının işçi sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgiye sahip olduğuna inanıyor musunuz?					
17. İş sağlığı ve güvenliğine dikkat edilmesi iş verimliliğini ve kalitesini artırır mı?					
18. İşyerinizdeki cihazların kullanımı ve çalışma prensibini anlatan yazılı levhalar asılı mıdır?					
19. İşyerinizdeki çalışmalarınızda kişisel koruyucu donanımlar kullanıyor musunuz?					

20. Çalıştığımız iş yerinde herhangi bir kazayla karşılaşırsanız kanuni haklarınızı biliyor musunuz?					
21. Mesleğinizde yaşanan iş kazalarının neler olduğunu biliyor musunuz?					
22. Her iş yeri, aldığı işçiye işe başlatmadan önce işçi sağlığı ve güvenliği eğitimi vermeli midir?					
23. Çalıştığımız iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı durumunda, sahip olduğunuz hakları biliyor musunuz?					
24. Mesleğinizle ilgili meslek hastalıkların neler olduğunu biliyor musunuz?					
25. Mesleğinizle ilgili kullanacağımız cihazlarla ilgili tehlikeler ve riskler hakkında bilgilendiriliyor musunuz?					
26. İşyerinizde kullandığımız cihazların kaza riskleri hakkında bilgilendirildiniz mi?					

ÇAY FABRİKASI ÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ YETERLİLİĞİ

ORIGINALITY REPORT

23%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	www.jret.org Internet	660 words — 5%
2	dergipark.gov.tr Internet	368 words — 3%
3	www.scribd.com Internet	317 words — 2%
4	tioshconference.gov.tr Internet	140 words — 1%
5	www.isgedas.com Internet	129 words — 1%
6	www.avrasya.edu.tr Internet	124 words — 1%
7	www.nigde.edu.tr Internet	101 words — 1%
8	ÖZYURT, Vuslat. "İŞYERİ HEKİMLİĞİNDE GÜNCEL GELİŞMELER", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, 2014. Publications	79 words — 1%
9	docplayer.biz.tr Internet	67 words — < 1%
10	www.bilgindir.com Internet	59 words — < 1%

11	meslekibilimler.com Internet	51 words — < 1%
12	toad.halileksi.net Internet	46 words — < 1%
13	dosyamerkez.saglik.gov.tr Internet	37 words — < 1%
14	ideastudies.com Internet	32 words — < 1%
15	www.oedc2018.org Internet	31 words — < 1%
16	YILDIZ, Demet, SIĞIRLI, Deniz, GÜNEŞ, Aygöl, SEFEROĞLU, Meral and BÜYÜKKOYUNCU PEKEL, Nilüfer. "Parkinson Hastalarında Depresyon, Anksiyete Bozukluğu ve Uyku Kalitesinin Değerlendirilmesi", Uludağ Üniversitesi, 2017. Publications	28 words — < 1%
17	www.saglikcalisanisagligi.org Internet	28 words — < 1%
18	readgur.com Internet	26 words — < 1%
19	ar.scribd.com Internet	26 words — < 1%
20	www.meb.gov.tr Internet	25 words — < 1%
21	ARSLAN, Seda. "İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU NA GÖRE İŞVERENİN GENEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ", Turhan Kitapevi Ofset Matbacılık Tesisleri, 2014. Publications	24 words — < 1%
22	www.isguzmani.org Internet	

23 words — < 1 %

23 acikerisim.ege.edu.tr:8081
Internet

23 words — < 1 %

24 www.ezelosgb.com.tr
Internet

23 words — < 1 %

25 www.turansam.org
Internet

22 words — < 1 %

26 www.guvenlitarim.gov.tr
Internet

21 words — < 1 %

27 www.haberler.com
Internet

20 words — < 1 %

28 boluisg.ibu.edu.tr
Internet

19 words — < 1 %

29 studylibtr.com
Internet

18 words — < 1 %

30 ŞİMŞEK, Akın. "İş sağlığı ve güvenliği kapsamında çalışanların eğitimi", Vergi Müfettişleri Derneği, 2015.
Publications

18 words — < 1 %

31 ÖZGÜR HAKAN ÇAVUŞ. "TURİZM SEKTÖRÜNDE İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARININ ANALİZİ", Journal of International Social Research, 2015
Crossref

18 words — < 1 %

32 www.tioshconference.gov.tr
Internet

17 words — < 1 %

33 www.simurgsaglik.com
Internet

17 words — < 1 %

34	vdocuments.site Internet	17 words — < 1%
35	tez.yok.gov.tr Internet	17 words — < 1%
36	isletmecilik.org Internet	16 words — < 1%
37	www.pefa.org.tr Internet	16 words — < 1%
38	www.kirmiziisg.com Internet	16 words — < 1%
39	BAYILMIŞ, Oya and TAŞ, Yunus. "SAĞLIKÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARININ DEĞERLENDİRMESİ: SAKARYA ÖRNEĞİ", Kocaeli Üniversitesi, İİBF, 2015. Publications	15 words — < 1%
40	GÜĞERCİN, Özkan, BAYTORUN, Nafi, GÜĞERCİN, Utku, SEZEN, Metin Semih and İLHAN, İlhami. "İş Güvenliği Uzmanı Adaylarının Aldıkları Eğitim Hakkındaki Görüşleri", Çukurova Üniversitesi, 2016. Publications	14 words — < 1%
41	DEMİR, Fevzi. "İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİNİN ALINMASINDA İŞVERENİN SORUMLULUĞU", Turhan Kitapevi Ofset Matbacılık Tesisleri, 2014. Publications	14 words — < 1%
42	uzmedosgb.com.tr Internet	13 words — < 1%
43	library.cu.edu.tr Internet	13 words — < 1%
44	libratez.cu.edu.tr Internet	13 words — < 1%

12 words — < 1
%

45 halksagligiokulu.org
Internet

11 words — < 1%

46 dogahse.com
Internet

11 words — < 1%

47 publications.theseus.fi
Internet

11 words — < 1%

48 openaccess.mef.edu.tr
Internet

11 words — < 1%

49 abs.mehmetakif.edu.tr
Internet

10 words — < 1%

50 es.scribd.com
Internet

10 words — < 1%

51 www.csgb.gov.tr
Internet

10 words — < 1%

52 acikerisim.gelisim.edu.tr
Internet

10 words — < 1%

53 www.researchgate.net
Internet

9 words — < 1%

54 kutuphane.pamukkale.edu.tr
Internet

9 words — < 1%

55 issuu.com
Internet

9 words — < 1%

56 www.dergikaratahta.com
Internet

9 words — < 1%

57	pt.scribd.com Internet	9 words — < 1%
58	icqh.net Internet	9 words — < 1%
59	calismatoplum.org Internet	9 words — < 1%
60	www.egitim.sakarya.edu.tr Internet	9 words — < 1%
61	casgem.gov.tr Internet	8 words — < 1%
62	openaccess.inonu.edu.tr:8080 Internet	8 words — < 1%
63	suyonetimi.ormansu.gov.tr Internet	8 words — < 1%
64	www.abdurrahmanince.net Internet	8 words — < 1%
65	dergipark.org.tr Internet	8 words — < 1%
66	www.idrcongress.org Internet	8 words — < 1%
67	kop.gov.tr Internet	8 words — < 1%
68	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 Internet	8 words — < 1%
69	CAN, Melih and HÜSEYİNLİ, Namık. "Çalışma Hayatında İş Sağlığı ve Güvenliği Kültürü ve Otel Çalışanlarının Güvenli Davranışlarının İncelenmesi (*)", Atatürk Üniversitesi, 2017. Publications	6 words — < 1%

70 BELVERENLİ, Demet. "ALT İŞVEREN İLİŞKİSİNDEN DOĞAN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, 2016. 6 words — < 1%
Publications

71 (Ak, Salih and Oğuz, Ayşegül Yaprak). "Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye'de İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, İşgören ve İşverenin Hukuki Yükümlülükleri", Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı, 2013. 6 words — < 1%
Publications

72 doczz.biz.tr 5 words — < 1%
Internet

EXCLUDE QUOTES

ON

EXCLUDE MATCHES

OFF

EXCLUDE
BIBLIOGRAPHY

ON

